

PRITARTA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos

Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo

2025 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. A15-1199/25

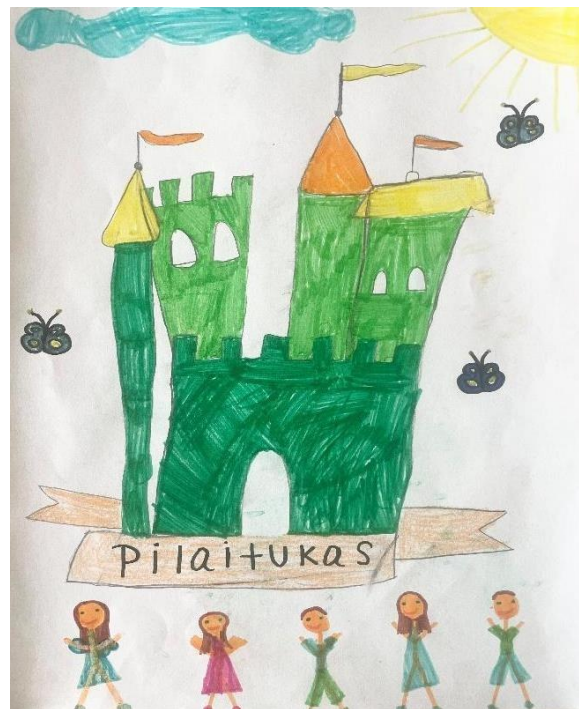
PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Pilaitukas“
direktoriaus

2025 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. 2025/47

VILNIAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „PILAITUKAS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

2025 m.

Vilnius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Lopšelis-darželis „Pilaitukas“ (toliau – mokykla) – moderni, inovatyvi, aktyvi, atvira ir nuolat tobulėjanti mokykla, kurioje puoselėjamos tradicijos yra derinamos su pažangiausiomis ugdymo(si) praktikomis. Mokykloje ugdomi ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai nuo 1,5 iki 6-7 m. Mokyklos siekis – ugdyti savimi pasitikinčią, atsakingą, smalsią ir atvirą pasauliui asmenybę, kuri norėtų ir gebėtų mokytis visą gyvenimą. Mokykla vadovaujasi nuostata, kad kiekvienas vaikas yra unikalus, todėl yra siekiama atskleisti jo stipriąsias puses ir padėti jam tobulėti individualiu tempu.

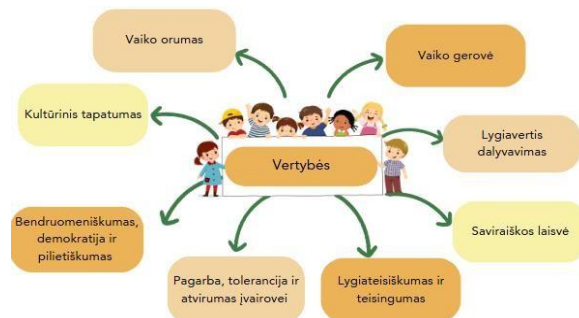
Mokykla savo veiklą pradėjo 2008 m. rugsėjo 24 d. 2019 m. gruodžio mėnesį, vykdant mokyklos plėtrą, pradėjo savo veiklą trijų grupių filialas, o 2020 m. rugsėjo mėnesį pradėjo veikti dviejų grupių filialas. Nuo 2020 m. rugsėjo mėnesio mokykloje veikia 18 grupių. Mokyklą lanko lietuvių ir dvikalbių šeimų vaikai: rusai, lenkai, ukrainiečiai ir baltarusai. Mokykloje ypatingas dėmesys yra skiriamas tautiškumo bei pilietiškumo ugdymui(si), sudarant lygiavertes galimybes ir palankias sąlygas visiems vaikams puoselėti savo kalbą ir tautines tradicijas.

Ikimokyklinio ugdymo(si) programa (toliau – Programa) remiasi **humanistine filosofija**, kai akcentuojamas kiekvieno vaiko augimas, savirealizacijos ir potencialo puoselėjimas, sudaroma erdvė būti savimi. Koncentruojamasi į vaiko stiprybes, galias ir sėkmės potyrį. Remiantis šia filosofija yra svarbus vaiko emocinis pasaulis ir individualus požiūris į vaiką. Ugdymo(si) procesas suvokiamas kaip pozityvaus bendradarbiavimo ir tarpusavio supratimo, priėmimo sąveika. Remiantis šia filosofija yra siekiama plėtoti pozityvų požiūrį į ugdymą(si), orientuotą į žmogaus asmenybę ir jo raidą. Programa grindžiama **konstruktyvistine pedagogikos teorija**, pagal kurią vaikai aktyviai konstruoja savo žinias per patirtį ir sąveiką su aplinka. Svarbiausi ugdymo(si) metodai: nestruktūruotas žaidimas, socialinė sąveika, probleminis mokymasis ir refleksija. Mokytojo vaidmuo – skatinti vaikų tyrinėjimą, kūrybiškumą ir savarankišką atradimą, kuriant dinamišką ugdymo(si) aplinką. **Programa pabrėžia, kad vaikas yra aktyvus dalyvis, o ne pasyvus klausytojas.**

1.2. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Atsižvelgiant į tai, jog ikimokyklinio amžiaus tarpsnyje formuojasi pagrindinės **vaiko vertybės**, kurios vaiką lydės ir likusį gyvenimą, mokykla yra suinteresuota užtikrinti

kiekvieno vaiko orumą, saugumą ir laisvę į unikalumą. Todėl mokykla vaikų ugdymą(si) grindžia požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis (1 pav.).

1 pav. Vaikų ugdymą(si) sąlygojančios vertybės

Sėkmingas vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) viena kitą papildančiomis vertybėmis:

- vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;
- vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
- saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;
- lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;
- lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;
- pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;
- bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;
- kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai,

tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

1.3. Vaikų poreikiai

Mokyklos programa parengta atsižvelgiant į vaikų poreikius, vadovaujantis mokyklos vidinės kultūros nuostatomis, bendruomenės lūkesčiais, prisiimant atsakomybę už **visuminį vaikų ugdymą(si)**, orientuotą į vaikams priimtinausią veiklą – žaidimą, kūrybą, meninę raišką, bendravimą.

Programos esmę sudaro šie vaikų poreikiai:

- **Saugumo ir pripažinimo poreikis** - saugi ir pagarbi aplinka, kurioje pripažįstama vaiko nuomonė ir tenkinami jo poreikiai. Specialiųjų ugdymo(si) poreikių vaikai integruojami į grupes, kuriami ugdymo(si) kontekstai, kurių pagalba gali ugdytis visi vaikai nepriklausomai nuo jų poreikių ir gebėjimų.
- **Žaidimo poreikis** – patirti žaismės džiaugsmą, laisvai ir nevaržomai kurti, žaisti individualiai arba drauge su bendraamžiais.
- **Draugysčių poreikis** – jaustis priimtam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge.
- **Komunikavimo poreikis** – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūrinio ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus.
- **Savarankiškumo, aktyvumo, judėjimo poreikis** - natūralus fizinis vaiko aktyvumas padeda jam tobulinti gebėjimus laisvai, koordinuotai, tiksliai judėti, ugdytis vikrumą, lankstumą, stiprumą, valią, ištvermę, drąsą, judesiu išreikšti kūrybines idėjas.
- **Kūrybinės saviraiškos poreikis** – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybines galias per įvairias veiklas. Kuriamos spontaniškų ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių.
- **Pažinimo džiaugsmo poreikis** - vaikas natūraliai yra smalsus, domisi aplinka, tyrinėja, klausinėja, išbando ir aiškinasi, įvaldo įvairius savęs ir pasaulio pažinimo būdus, mokosi mąstyti ir spręsti problemas, džiaugiasi naujais atradimais ir gebėjimu pažinti.

2 pav. Vaikų poreikiai

1.4. Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais (globėjais), vietos bendruomene, socialiniais partneriais.

Mokyklos bendruomenė yra orientuota į tai, jog vaikui būtų užtikrintas visapusiškas ugdymas(is). Bendruomenė yra atvira naujovėms, taikomi inovatyvūs kokybiško ugdymo(si) užtikrinimo būdai. Tėvai (globėjai) yra pagrindiniai vaiko ugdymo(si) proceso dalyviai, kurie aktyviai įsitraukia į veiklas, renginius. Su tėvais (globėjais) yra nuolat tariamasi dėl vaiko siekių, unikalumo ir ūgties. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima remiasi tarpusavio supratimu, atsakomybe, geranoriškumu, pagarba, konfidencialumu, pagalba ir rūpestingumu. Bendravimui su tėvais (globėjais) yra naudojamas elektroninis dienynas „ELIIS“. Vyksta bendri susitikimai su vaikų šeimomis, organizuojami individualūs pokalbiai, atvirų durų dienos ir pan.

Siekiant atliepti tėvų (globėjų) ir bendruomenės poreikius, mokykla atlieka vidinius įsivertinimus, tyrimus. Remiantis 2024 m. mokykloje atlikto tyrimo „Tėvų ir pedagogų bendravimas ir bendradarbiavimas, siekiant ugdymo(si) kokybės“ rezultatais, tėvai labiausiai akcentuoja emocinio mikroklimato reikšmę, o mokytojai glaudų bendradarbiavimą su šeimomis. Todėl mokykla ypatingą dėmesį skiria emocinio mikroklimato gerinimui, tarpusavio bendravimui bei bendradarbiavimui.

Mokykla bendradarbiauja ir palaiko ryšius su socialiniais partneriais: VU, VDU, MRU, Vilniaus kolegija, Vilniaus miesto bendrojo ugdymo(si) mokyklomis (A. Kulviečio klasikinė gimnazija, M. Mažvydo progimnazija) ir kitomis mokyklomis („Strazdelis“, „Dainorėliai“, „Gilužis“, „Medynėlis“, „Raktelis“, „Vilija“ ir kt.). Mokykloje studentai atlieka pedagogines praktikas, įgyvendinami įvairūs bendri projektai ir dalinamasi gerąja darbo patirtimi. Nuo 2025 m. mokykla prisijungė prie tarptautinio trejus metus truksiančio Nordplus projekto „KindKindergarten“.

1.5. Regiono ypatumai ir mokyklos savitumas

Mokykla įsikūrusi Lietuvos sostinėje, strategiškai patogiam ir sparčiai augančiame Pilaitės mikrorajone. Puoselėjant mokyklos savitumą – gamtamokslinę ugdymo(si) kryptį, vaikams skiepijama meilė gamtai, atsakomybė už aplinką ir tvaraus gyvenimo įpročiai. Pagrindinis dėmesys skiriamas aplinkos pažinimui, fiziniam aktyvumui, tyrinėjimui bei skaitmeninio sumanumo ugdymui – tai sritys, kurios padeda vaikui visapusiškai augti, pažinti juos supantį pasaulį ir kurti ryšį su juo. Mokyklos aplinka pasižymi išskirtine gamtine įvairove: vaikai dažnai lankosi Pilaitės mikrorajono miške, šalia esančiame parke, Salotės ežero pakrantėje, prie Pilaitės vėjo malūno ir kituose šalia esančiuose objektuose. Šie gamtiniai objektai suteikia vaikams unikalią galimybę kasdien patirti artimą ryšį su gamta. Tokia geografinė padėtis ne tik kuria palankią atmosferą vaikų fizinei ir emocinei gerovei, bet ir sudaro sąlygas ugdymo(si) procesui vykti natūralioje aplinkoje per tiesioginę patirtį. Vaikai tyrinėja aplinką, kelia klausimus, ieško nestandartinių sprendimų ir drąsiai išreiškia savo mintis, tokiu būdu stiprinant vaikų savarankiškumą, pasitikėjimą savimi ir bendradarbiavimą. Mokykla didelį dėmesį skiria veikloms ir išvykoms už mokyklos ribų, kurių metu vaikai turi unikalią galimybę ugdyti(s) pažintinius, meninius, socialinius gebėjimus, lankydami įvairius Vilniaus miesto objektus ir dalyvaudami įvairiuose renginiuose.

Mūsų mokykla jau 6-us metus iš eilės dalyvauja Vilniaus miesto savivaldybės finansuojamame visuomenės aplinkosauginio švietimo projekte¹, kuris prisideda prie mokyklos aplinkos puoselėjimo, įkuriant žaliasias edukacines erdves ir aktyviai įtraukiant mokyklos bendruomenę į visuomenines veiklas.

Vadovaujantis „Geros mokyklos koncepcija“² ir „mokyklos be sienų“ principu ugdymo(si) procesas yra organizuojamas įvairiose mokyklos lauko ir vidaus erdvėse. Mokyklos bendruomenė prisideda prie aplinkos kūrimo dalindamasi savo idėjomis ir projektais. Dalis veiklų vyksta neseniai mokyklos kieme įkurtoje naujoje erdvėje – lauko klasėje. Ugdymo(si) proceso pajvairinimui, patirtinio mokymosi skatinimui organizuojamos išvykos už mokyklos ribų.

Lietuvių kalbos ugdymo(si) užtikrinimas. Mokykloje, atsižvelgiant į vis didesnę kultūrinę įvairovę, taikomas daugiakultūrinio ugdymo(si) modelis, kurio esmė – skatinti visų bendruomenės narių lygiavertiškumą, užtikrinti pagalbą vaikams, kalbantiems kita kalba bei atvykusiems iš kitų šalių, mažinti kultūrinę bei kalbinę atskirtį. Įgyvendinant šį modelį,

¹<https://vilnius.lt/naujienos/vilnieciu-aplinkosauginio-svietimo-iniciatyvoms-skirta-70-tukst-euru>

²https://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf

siekiama supažindinti kitataučius su mūsų kultūra, kurti bendradarbiavimo erdvę per įvairius projektus, patyrimines bei edukacines veiklas. Rusų bei lenkų grupėse yra taikomas mišrus ugdymo(si) modelis: vienas mokytojas, dirbantis grupėje kalba lietuvių kalba, kitas lenkų arba rusų kalba, priklausomai nuo to, kokios kalbos grupę lanko vaikas. 5 val. per savaitę šiose grupėse yra skiriama lietuvių kalbos ugdymui(si). Mokytojai dirba pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos patvirtintą programą „Antroji kalba ankstyvajame amžiuje“. ³

Mokykla turi „Sveikatą stiprinančios“⁴, „Aktyvios mokyklos“⁵ bei siekia „Darnios mokyklos“⁶ statuso. Mokykla yra parengusi sveikatos stiprinimo programą „Sveikatos dienaštis“, kurios tikslas – formuoti vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius, įtraukiant visą mokyklos bendruomenę į sveikatai palankios aplinkos bei sveikatą stiprinančios sistemos mokykloje kūrimą. Kiekvienais metais mokykloje yra taikomas projektinis darbo metodas: vykdomos įvairios veiklos, skirtos sveikos gyvensenos įgūdžių formavimui, aktyvumo skatinimui, puoselėjamas požiūris į sveikatą kaip į fizinę, dvasinę ir socialinę asmens gerovę. Daug dėmesio skiriama mokyklos emocinio mikroklimato gerinimui, gerai vaikų psichologinei bei emocinei savijautai. Vaikai nagrinėja sveikos mitybos, asmens higienos, saugaus elgesio namuose ir buityje taisykles. Mokykla dalyvauja įvairiose sveikatingumą bei fizinį aktyvumą skatinančiose akcijose, projektuose: „Sveikatiada“⁷, „Sveikata visus metus“⁸, „Lietuvos mažųjų žaidynės“⁹. Mokykla dalyvauja socialinių-emocinių įgūdžių stiprinimo programose „Siautukai“¹⁰, „Zipio draugai“¹¹, „Kimochis“¹². Nuo 2024 m. rugsėjo mėnesio mokykla prisijungė prie socialinio ir emocinio mokymosi ankstyvame amžiuje pasaulinės iniciatyvos „ThinkEqual“¹³.

Mokykla užtikrina universalios dizaino mokymuisi prieigą¹⁴, kuri šalina mokymosi aplinkos barjerus ir užtikrina visų vaikų įtrauktį. Taip pat pripažįsta natūralius mokymosi skirtumus ir kuria lanksčią, prieinamą ugdymo(si) aplinką, pasitelkiant įvairius metodus,

³<https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas/tautiniamazumusvietimas/Antroji%20kalba.pdf>

⁴<https://www.hi.lt/sveikata-stiprinanti-mokykla/>

⁵<https://www.hi.lt/aktyvi-mokykla/>

⁶<https://svjc.lt/darni-mokykla/>

⁷<http://sveikatiada.lt/>

⁸<https://sveikatavisusmetus.lt/>

⁹<https://www.mazujuzaidynes.lt/>

¹⁰<https://smsm.lrv.lt/public/canonical/1732087339/6122/Programos%20anotacija.pdf>

¹¹<https://www.vaikolabui.lt/zipio-draugai/>

¹²<https://svjc.lt/renginiai/tikrimokymai-kimochis-programos-igyvendinimo-galimybes-ikimokyklinio-ugd-istaigoje-jau-dirbantiems-su-kimochis-programa-2024-12-2/>

¹³<https://thinkequal.org/>

¹⁴<https://tukstantmeciomokyklos.lt/wp-content/uploads/2023/11/Universalus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf>

priemonės ir specialistų pagalbą, kad kiekvienas vaikas rastų sau prieinamiausią ugdymo(si) būdą. Mokykla vadovaujasi požiūriu, jog kiekvienas vaikas yra unikalus, turintis savitą potencialą bei požiūrį į pasaulį, todėl yra svarbu atpažinti ir puoselėti vaiko galias jau ankstyvajame amžiuje. Stipri mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komanda (psichologas, socialinis pedagogas, logopedas, specialusis pedagogas, mokinio padėjėjai prie SUP) taiko UDM principus ir sėkmingai integruoja specialiųjų poreikių turinčius vaikus.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PRINCIPAI

Mokyklos programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo(si) principais – užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę.

- **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę bei skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.
- **Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.** Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).
- **Kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.
- **Įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymo(si) poreikių įvairovę.
- **Reflektyvaus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmiais atspindi vaiko veikimo patirtis. Drauge su vaikais, pagal jų gebėjimus, apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).
- **Integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos: užtikrinamas darnus visų pasiekimo sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.

- **Žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.
- **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdieni rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.
- **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.
- **Sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.
- **Šeimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia atsižvelgdami į vaikų interesus.

3 pav. Ikimokyklinio ugdymo(si) principai

3. TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR UGDYMO(SI) REZULTATAI

4 pav. Išimokyklinio ugdymo(si) tikslas

Uždaviniai:

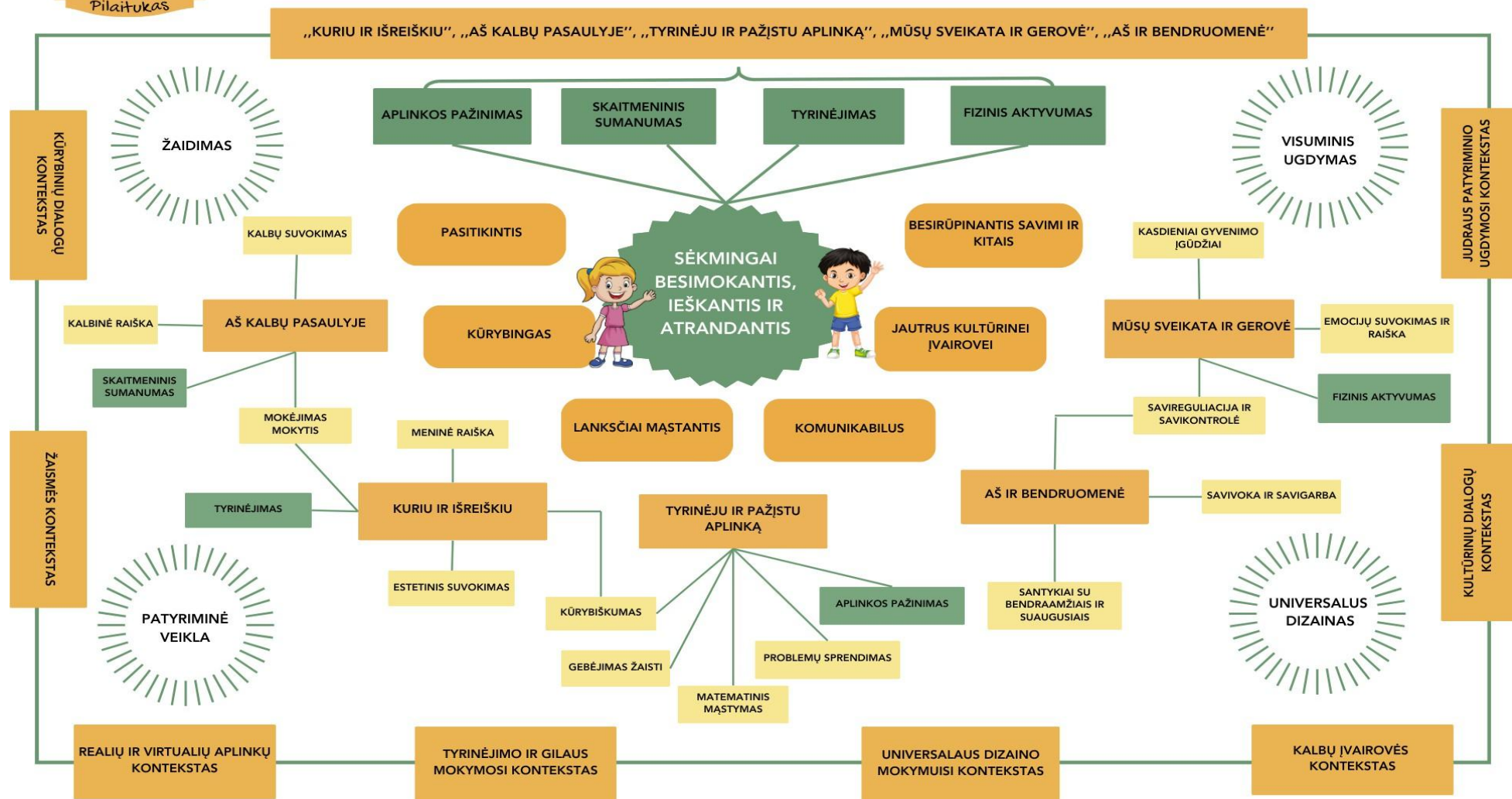
1. Vaikas, remdamasis savo turima patirtimi, per žaidybines bei patyrimines veiklas plėš gamtamokslinės krypties įgūdžius: tyrinės natūralią aplinką, stebės gamtos reiškinius, gyvuosius organizmus bei aplinkos pokyčius.
2. Veikdamas per lėtąjį ugdymą(si) ir tyrinėjimą skatinančiuose kontekstuose, vaikas inicijuos spontaniškas veiklas bei laisvus žaidimus, kurie taps esminiu ugdymo(si) pagrindu.
3. Vaikas laisvai ir nevaržomai įsitrauks į ugdymo(si) procesą, atskleisdamas savo kūrybiškumą, talentus ir gebėjimus, nepatirdamas atskirties ir segregacijos.
4. Aktyviai tyrinėdamas, keldamas klausimus, samprotaudamas, kurdamas, eksperimentuodamas, reflektuodamas ir pritaikydamas savo patirtis, vaikas ugdy(s) kritinio mąstymo, socialinio bendradarbiavimo ir kūrybiško problemų sprendimo gebėjimus.
5. Kasdienėje kalbinėje sąveikoje vaikas plėtos ir formuos sakytinės ir rašytinės kalbos sritis: aktyviai vartos gimtąją ir valstybinę kalbą, lavins kalbinę raišką ir supratimą, sąmoningai dalyvaus dialoge bei naratyvinėse situacijose.
6. Dalyvaudamas bendruomenės veikloje, vaikas ugdy(s) atsakomybę, mokysis gerbti kitus, laikytis susitarimų, atsakingai elgtis skirtingose kultūrinėse aplinkose.

7. Vaikas formuos savo pilietinį identitetą: švęs tradicines šventes, pažins tautinę simboliką, suvoks jų sąsają su gamta, stiprins ryšį su savo kultūra ir šalimi per socialines sąveikas skirtinguose kultūriniuose kontekstuose.

Mokyklos konceptualaus modelio (5 pav.) centre atspindi mokyklos savitumas – gamtamokslinė ugdymo(si) sritis. Modelyje pabrėžiama, jog siekiama ugdyti sėkmingai besimokantį, ieškantį ir atrandantį vaiką. Centrinėje dalyje ir aplink ją pabrėžiamas visų 7 vaiko galių ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo(si) turinys susideda iš penkių ugdymo(si) sričių: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“ ir „Kuriu ir išreiškiu“. Vaikų pasiekimai skirstomi į 18 pasiekimų sričių. Mokytojai ugdo vaikų galias kurdami lanksčius ugdymo(si) kontekstus, pasitelkdami mokyklos ir už mokyklos ribų esančias aplinkas, vadovaudamiesi ugdymo(si) be sienų principu. Kuriant ugdymo(si) kontekstus, vaikams sudaromos galimybės pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas, laiką, veikti vienam ar bendradarbiaujant, skirtingais būdais pristatyti veiklos rezultatus (*Ikimokyklinio ugdymo programos gairės*, 2023).

LOPŠELIO–DARŽELIO „PILAITUKAS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS KONCEPTUALUS MODELIS 2025 m.

5 pav. Mokyklos konceptualus ugdymo(si) modelis

4. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Mokyklos vaikų ugdymo(si) turinys sudarytas remiantis *Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis* (2023). Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Programa atnaujinama, apimant šias vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“. Visos programos turinys yra suskirstytas pagal vaikų amžiaus intervalus: 1-3, 3-6 m. Ugdymo(si) srityse pateikiami esminiai gebėjimai, vertybinės nuostatos ir ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas. Ugdymo(si) sričių turinys skirtas užtikrinti visuminį vaikų ugdymą(si), plėtojant vaikų pasiekimus aštuoniolikoje pasiekimų sričių. Visų vaikų dalyvavimą užtikrina įtraukus ugdymo(si) procesas, grindžiamas universalaus dizaino mokymuisi prieiga, apimantis įsitraukimo, gilėjančio supratimo ir įgytos patirties raiškos procesus. Gamtamokslinio ugdymo(si) kryptį sudaro keturios pagrindinės pasiekimų sritys: aplinkos pažinimas, skaitmeninis sumanumas, tyrinėjimas, fizinis aktyvumas – jos plėtojamos per visą programos turinį. Sėkmingą ugdymą(si) užtikrina tinkamai parinkti ir pritaikyti ugdymo(si) kontekstai (6 pav.).

4.1. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Vienas iš svarbiausių sėkmingos mokyklos veiklos garantų – tai glaudus mokytojų ir vaikų tėvų (globėjų) bendradarbiavimas. Daugelis vaikų tėvų pirmenybę teikia visapusiškam vaiko ugdymui(si). Tėvai – aktyvūs, pozityvūs ir bendradarbiaujantys ugdymo(si) proceso dalyviai, jiems nuosekliai yra teikiama informacija apie vaikus, jų pasiekimus: kokie vaikų gebėjimai ugdomi, ką tęsti namuose, kuo galima prisidėti prie ugdymo(si) proceso gerinimo. Tėvai aktyviai dalyvauja edukacinėse veiklose, veda užsiėmimus, prisideda prie sporto renginių, švenčių ir išvykų organizavimo, kuria priemones vaikų individualiems bei grupiniams užsiėmimams, dalyvauja mokyklos projektuose, parodose, akcijose.

4.2. Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams, šeimoms

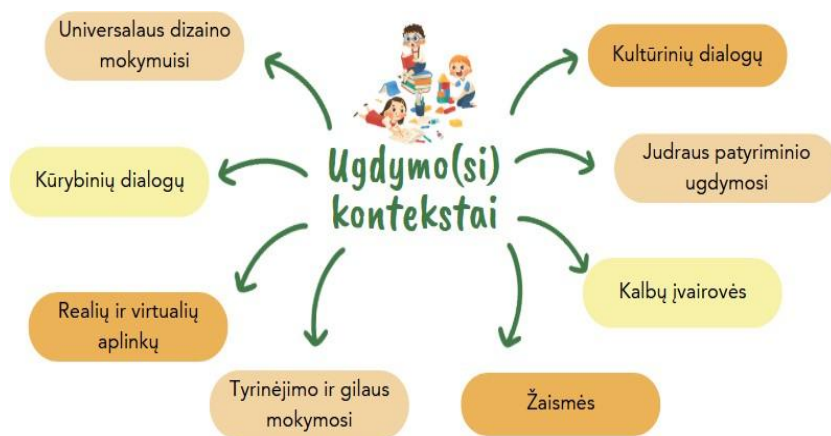
Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams, šeimoms tai – įvairios veiklos, priemonės ir ištekliai, kurie padeda užtikrinti tęstinį, pilnavertį vaikų ugdymą(si), skatina mokytojų ir šeimų bendradarbiavimą.

- Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų (logopedas, specialusis pedagogas, psichologas, socialinis pedagogas ir mokinio padėjėjas) pagalba. Vaikams sudaromi individualizuoti ugdymo(si) planai, parenkamos tinkamos ugdymo(si) priemonės ir naudojamos informacinės technologijos ugdymo(si) proceso pajvairinimui.

- Mokytojams sudaromos sąlygos profesiniam tobulėjimui (kursai, kvalifikacijos kėlimas), teikiama metodinė pagalba, organizuojami mentorystės ratai, dalinamasi gera darbo patirtimi su mažesnę patirtį turinčiais mokytojais.
- Mokykloje vykdomas nuolatinis tėvų (globėjų) švietimas: organizuojami įvairūs seminarai, paskaitos apie vaikų raidos ypatumus, ugdymą(si). Tėvams teikiama informacija apie vaikų pasiekimus bei pažangą, vyksta tėvų konsultavimas pedagoginiais bei psichologiniais klausimais.

4.3. Vaikų ugdymo(si) kontekstai

Mokykla ypatingą dėmesį skiria aplinkai, nes ji laikoma trečiuoju ugdytoju. Mokykloje, siekiant plėtoti vaiko galias bei ugdyti harmoningai besivystančią asmenybę, tiek mokyklos viduje, tiek lauke bei už mokyklos ribų kuriami kontekstai (7 ir 8 pav.), kuriuose vaikai turi galimybę aktyviai veikti, tyrinėti, eksperimentuoti. Kontekstai – tai įtraukiančios, estetiškos, laikinai sukurtos mokymosi aplinkos ir mokytojų sugalvotos situacijos, kurios žadina vaikų norą pažinti juos supantį pasaulį, pasirenkant sau prieinamiausią, veiksmingiausią ugdymo(si) būdą. Kuriant ugdymo(si) kontekstus, svarbu, kad būtų kuriama neformali ugdymo(si) aplinka, kurioje būtų natūralių medžiagų, priemonių, kurioje vaikas pats konstruotų žinias, bei būtų natūraliai plėtojama mokymosi kultūra. Svarbu, kad mokytojas užimtų ne vadovo, o stebėtojo ir padėjėjo pozicijas.

6 pav. Mokytojų kuriami ugdymo(si) kontekstai.

Vidaus edukacinės erdvės (7 pav.):

- **Tyrinėjimų ir atradimų laboratorija.** Tai vieta, kurioje vaikai aktyviai tyrinėja, eksperimentuoja, atranda juos supantį pasaulį. Laboratorijoje vykdomų stebėjimų ir eksperimentų metu vaikas ugdosi matematinį mąstymą, problemų sprendimą, pasaulio pažinimą, kalbinę raišką. Sukurtas kontekstas – tyrinėjimui skirtos priemonės, įrankiai, įvairios medžiagos, modeliuojamos įvairios tyrinėjimo situacijos.

- **Linksmojoje kepyklėlėje** vaikai kepa, sveria, matuoja, lygina, skaičiuoja, ugdomi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, skaitmeninį sumanumą, problemų sprendimą. Sukurtas kontekstas – kepimo įranga, virtuvės reikmenys, kuriamos įvairios maisto ruošos, gamybos, stalo etiketo situacijos.
- **Sensorinis kambarys** naudojamas terapiniais, edukaciniais ir poilsio tikslais. Šioje specialiai įrengtoje aplinkoje, pasitelkiant šviesas, garsus, kvapus, tekstūras, judesį ir kitus dirgiklius, kuriamas kontekstas, kurio pagalba vyksta įvairios sensorinės stimuliacijos, relaksacijos, edukaciniai užsiėmimai.
- **Muzikos erdvė.** Sukurtas ugdymo(si) kontekstas – muzikiniai instrumentai, daiktai, priemonės, medžiagos, kurios skatina vaikus kurti, muzikuoti, improvizuoti, išreikšti save garsu, judesiu, kūno kalba.
- **Judesio erdvė.** Kuriamas kontekstas – sportinė įranga, priemonės, sporto inventoriai, kurie skatina vaikus aktyviai judėti, atrasti savo kūno galimybes. Ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytoja (fiziniam lavinimui) kuria ugdymo(si) kontekstus, organizuodama įvairias veiklas, iniciatyvas, akcijas mokykloje ir už jos ribų: „Aktyvus koridorius“, „Diena be automobilio“, „Nykštukų bėgimas“ ir kt.
- **Biblioteka** ir mobili bibliotekėlė praturtina kalbinio ugdymo(si) kontekstą – vaikai skatinami domėtis skaitymu, rašymu, lavinama jų vaizduotė ir kūrybiškumas. Daug dėmesio skiriama lietuvių kalbos ugdymui(si) – vaikams prieinamos jų amžių atitinkančios knygos lietuvių kalba, kurios stiprina kalbinę raišką, pilietiškumą. Tai padeda užtikrinti kalbos prieinamumą, tokiu būdu plėtojant ir skatinant lietuvių kalbos vartojimo įgūdžius lietuviams ir kitataučiams.
- **LEGO kambarys.** Sukurtas ugdymo(si) kontekstas – įvairios „Lego“ konstruktoriaus detalės, daiktai, priemonės, dėžės, medžiagos, skirtos konstravimui. Skatinamas vaikų kūrybiškumas, bendradarbiavimas, problemų sprendimo įgūdžiai, smulkioji motorika, loginis mąstymas ir vaizduotė.
- **Aktyvūs koridoriai.** Ugdymas perkeliamas į netradicines erdves, kuriose vaikai turi galimybę patirti judėjimo džiaugsmą, ugdyti fizinius bei pažintinius gebėjimus. Koridoriuose kuriamas kontekstas, kuris provokuoja vaikus atlikti netikėtus veiksmus su neįprastomis priemonėmis.

7 pav. Vidaus edukacinės erdvės

Vaikai **lauko žaliosiose edukacinėse erdvėse (8 pav.)** ieško ir atranda atsakymus į jiems rūpimus klausimus, aiškinasi priežastis bei padarinio ryšius, mokosi pagrįsti, argumentuoti, numatyti pasekmes, išsiaiškinti priežastis. Lauko erdvėse įrengta 11 stotelių, kuriose skatinamas vaikų gamtamokslinis pažinimas:

- 1. Draugystės parkelis.** Šioje erdvėje vaikai patirtinio ugdymo(si) pagrindu turi galimybę atrasti bei pažinti medžių įvairovę ir susipažinti su jų sandara. Ugdomas mokyklos bendruomenės narių aplinkosauginis sąmoningumas bei nuostata, kad medžiai turi didelę reikšmę visuomenės ir žmonijos raidai.
- 2. Sliukų laboratorija,** kurioje vaikai turi galimybę stebėti negyvos organinės medžiagos skaidymo procesą.
- 3. Samanų oazė.** Šioje erdvėje vaikai tyrinėja artimiausią aplinką, susipažįsta su samanų įvairove, stebi, tyrinėja gamtoje augančias samanas, jų augimo procesą, pasikeitimus kiekvienu metų laiku.
- 4. Braškių ir žemuogių pievelė.** Šios erdvės tikslas – sudaryti vaikams sąlygas stebėti, kaip auga lysvėse pasodinti daugiamečiai žoliniai augalai – braškės ir žemuogės, juos prižiūrėti, laistyti, ravėti, paragauti sunokusių uogų, aptarti, padiskutuoti kuo panašūs ir kuo skiriasi šie augalai, įvardinti jų savybes, požymius, naudą žmogui bei gamtai.
- 5. Pojūčių-gamtos pažinimo takas,** kurio tikslas sudaryti sąlygas vaikams pažinti gamtą penkiais pojūčiais, patirtinio ugdymo(si) pagrindu formuoti sveikos gyvensenos kaip vertybės sampratą.

- 6. Paukščių alėja.** Šioje erdvėje vaikai turi galimybę artimiau susipažinti su Lietuvoje gyvenančių paukščių įvairove ir jų gyvenimo ypatumais. Ši erdvė atveria vaikams galimybes pažinti bei tyrinėti gyvosios bei negyvosios gamtos objektus, ugdyti nuostatą, kad reikia saugoti ir mylėti gamtą.
- 7. Kvapniosios lysvės.** Tyrinėdami kvapniojoje lysvėje augančius augalus, vaikai ir kiti bendruomenės nariai iš arčiau susipažįsta su lysvėse augančiais augalais, stebi jų augimo procesą, mokosi jais rūpintis bei prižiūrėti.
- 8. Vabzdžių karalystė.** Šioje erdvėje vaikai turi galimybę stebėti, tyrinėti vabalų gyvenimą, artimiau susipažinti su vabalų gyvenimo ypatumais.
- 9. Atradimų-eksperimentų stotelė.** Vaikai šioje erdvėje patirtinio ugdymo(si) pagrindu tyrinėja, eksperimentuoja, stebi gamtą ir atlieka įvairius bandymus su gamtine medžiaga.
- 10. Vaiskrūmių sodelis.** Šios erdvės tikslas sudaryti sąlygas vaikams tyrinėti artimiausią aplinką bei pažinti joje augančius vaiskrūmius ir vaismedžius.
- 11. Natūrali pievelė.** Šioje erdvėje vaikai dalyvauja pažintinėse-mokomosiose veiklose ir stebi natūraliai pievoje augančius augalus.

8 pav. Lauko žaliosios edukacinės erdvės

4.4. UGDYMO(SI) TURINYS, METODAI IR ORGANIZAVIMAS

AŠ KALBŲ PASAULYJE

Vaiko galios: pasitikintis, lanksčiai mąstantis, komunikabilus, jautrus kultūrinei įvairovei.

Ugdymo(si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“ apima žodinės ir nežodinės kalbos supratimą, kalbinę raišką, kalbų įvairovės suvokimą ir kalbinės tapatybės formavimąsi. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kalbų supratimą, kalbinę raišką, skaitmeninį sumanumą, meninę raišką, aplinkos pažinimą. Ugdymo(si) veiklos skatina ugdytis tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis, emocijų suvokimo ir raiškos, žaidimo gebėjimus.

Pasiekimų sritis: Mokėjimas mokytis	
Vertybinė nuostata. Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. Esminis gebėjimas. Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Veikia reaguodamas į aplinkinių reakcijas, ieško naujų įspūdžių ir aktyviai domisi aplinkos objektais. • Stebi, klauso, liečia, juda, mėgdžioja, siekdamas įgyvendinti norą ar ketinimą. • Trumpam įsitraukia į sudominusią ar savo sumanytą veiklą ir džiaugiasi veiklos procesu. • Atidžiai stebi, bando, aiškinasi, klausinėja, kaip kažkas veikia, vyksta. • Džiaugiasi tuo, ką atliko ir ko išmoko veikdamas.	• Mėgsta kelis kartus iš eilės žiūrėti, klausytis to paties. • Daug kartų kartoja veiksmą, kol sulaukia rezultato. • Klausia, kaip ir kodėl kas nors vyksta gamtoje, grupės aplinkoje, kaip kas veikia, atidžiai stebi, bando. • Sugalvoja ir žaidžia įvairius siužetinius žaidimus, mėgdžioja suaugusiojo kalbą, veiksmus, žaidimą kartoja keletą kartų, sugalvoja naujų veikėjų. • Žaidžia ir mokosi individualiu tempu, džiaugiasi tuo, ką išmoko.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Paklaustas pasako, parodo, ką nori veikti, išmokti. Susidomėjęs stebi, įsitraukia į bendras veiklas su kitais vaikais, dalinasi tuo, kas sudomino.	• Paprašo pagalbos, parodo savo ketinimus, norą ką nors išbandyti, pažinti, savarankiškai ieško sprendimų, o pagalbos į suaugusiuosius kreipiasi tik tada, kai pats negali išspręsti.

● Imasi iniciatyvos ir atkakliai siekia savo tikslo. Pradedąa numatyti ir atsirinkti priemones bei medžiagas, reikalingas veiklai įgyvendinti. ● Komentuoja atliekamą veiklą, pasako, parodo ką jau atliko, ką darys toliau. Kai domina tema, ieško galimybių sužinoti daugiau ir patenkinti savo smalsumą, bando lanksčiai prisitaikyti prie situacijos arba keičia sprendimus. ● Įsitraukia į naują, iššūkio reikalaujančią veiklą. ● Noriai dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultata, pasako, ko ir kaip mokėsi, kas pavyko (nepavyko), ką dar norėtų išbandyti, ko išmokyti.	● Įvairiai manipuliuoja artimiausioje aplinkoje randamais daiktais, žaislais, gamtine medžiaga, interaktyviomis priemonėmis, stebi kas jiems nutinka. ● Suaugusiesiems ir kitiems vaikams aiškina, ką norėjo padaryti, ką padarė, ką darys toliau, ką norėtų išmokyti daryti, prašo pagalbos. ● Noriai žaidžia įvairius aktyvius, stalo ir kompiuterinius žaidimus, tyrinėja aplinkoje randamus daiktus, medžiagas, jų savybes, mėgsta klausyti skaitomų knygų, patys mielai jas varto.
Pasiekimų sritis: Skaitmeninis sumanumas Vertybinė nuostata. nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Esminis gebėjimas. geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai 1-3 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
● Domisi grupėje esančiais išmaniaisiais žaislais be ekranų, juos spaudžia, liečia, purto ir eksperimentuoja. ● Žaisdamas su išmaniais įrenginiais pradeda paeiliui atlikti dviejų vaikui suprantamų veiksmų sekas. ● Žaidžia mokyklos aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas.	● Sukaupia dėmesį stebint interaktyvius žaidimus, į juos sureaguoja veido mimika, balsu. Juos bando įjungti, išjungti, įvairiai jais manipuliuoja. ● Pasitelkiant išmaniuosius žaislus vaikas atlieka jo prašomas instrukcijas. Atpažįsta ir reaguoja į garsus bei vaizdus, kurie rodomi skaitmeniniuose įrenginiuose.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai 4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
● Atliepia, komentuoja įvairiomis formomis (vaizdo, garso įrašai, animacijos) pateikiamą informaciją. ● Vartoja kai kuriuos su technologijų naudojimu susijusius žodžius pasakodamas apie interaktyvią knygėlę, programėlę, žaidimą. ● Mokytojo padedamas pradeda naudotis skaitmeninėmis bei	● Naudojasi skaitmeninėmis priemonėmis, susiranda norimus žaidimus, muziką, nesudėtingą vaizdinę informaciją, ugdomąsias, piešimo, komunikavimo programėles. ● Naudojant kompiuterio klaviatūrą bando užrašyti savo vardą, kitus nesudėtingus žodžius.

išmaniųjų įrenginių valdymo priemonėmis žaisdamas, atlikdamas kūrybines ir ugdomasias užduotis, komunikuodamas su kitais. • Naudoja įvairias technologijas (fotografavimą, skaitmeninį piešimą, garso įrašų įrašymą), programėles, interneto svetaines skaitmeniniam turiniui kurti. • Programavimo aplinkose kuria ir vykdo paprastas komandų sekas. Pradeda suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą paprastą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką.	• Naudojant išmaniuosius įrenginius vykdo komandas, mąsto kokius žingsnius reikia atlikti ir ugdosi programavimo pagrindus. • Pradeda kurti paprastus turinio fragmentus, pavyzdžiui, filmuotis su išmaniuoju telefonu. • Supranta, kad internetas turi turinį, kuris gali būti tinkamas ir netinkamas, ir kad turi kreiptis į tėvus ar globėjus, jei kažkas atrodo nesaugu. Ugdosi virtualaus bendravimo įgūdžius
Pasiekimų sritis: Kalbų supratimas Vertybinė nuostata. Domisi žodiniiais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklaudyti ir suprasti kitą. Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Klausosi ir atkartoja artimiausioje aplinkoje pastebimas mimikas. Gestais ir trumpais žodeliais reaguoja į kitų kalbėjimą. • Supranta ir reaguoja į vaikų ir suaugusiųjų kalbą apie artimiausios aplinkos objektus, žaidimus, eilėraštkus, pasakas, supranta trumpus girdimus tekstus. • Išklauso ir reaguoja į du vienas po kito išsakomus prašymus, klausimus, kvietimus. • Noriai ima knygeles ir savarankiškai jas varto, klausosi skaitomų ir pasakojamų kūrinėlių balsu, mimika, gestais, išreiškia nuomonę apie juos. • Išklauso, supranta ir reaguoja į kelis vienas paskui kitą sekančius siūlymus, patarimus ir juos naudoja savo veikloje.	• Vaikai plečia aktyvų ir pasyvų žodyną girdėdami suaugusiojo kalbą, taip pat, atkreipia dėmesį į kalbėjimą, ugdosi foneminę klausą, fonologinį suvokimą, mokosi sutelkti dėmesį ir klausytis, žaisdami suaugusiojo inicijuotus žaidimus, klausydamiesi įvairių garsų. • Supranta savo vardą, paprastus klausimus, prašymus, noriai dalyvauja mokytojo siūlomose veiklose. • Skaito (varto) įvairias knygeles, jas tyrinėja. • Džiaugsmingai nusiteikęs žaidžia įvairius ritminius, pasikartojantį tekstą turinčius žaidimus, dainuoja daineles, kartoja trumpus tekstus. • Trumpam susikaupia klausydamas suaugusiojo ar kitų vaikų pasakojimų, pokalbių, bando trumpai atsakyti į klausimus.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Klausosi ir įvairiais būdais (mimika, gestais, kalba) reaguoja į	• Aktyviai bendrauja su mokytoju ir bendraamžiais, plėtoja kalbos supratimą, atranda žodžių prasmes, ugdosi trumpalaikę,

draugų ir savo kalbos įrašus, įvairių stilių tekstus, mįsles, pajuokavimus bendrine kalba, tarmiškai ar ne lietuvių kalba, atkartoja suaugusiųjų ar vaikų sekamus, pasakojamus, skaitomus įvairius grožinius kūrinius. Suvokia, kada aplinkoje yra kalbama ne gimtąja kalba. • Supranta ir reaguoja į girdimų pasakojimų, pokalbių turinį, įvykių eigą, atsižvelgiant į situaciją, reaguoja į pajuokavimus, dviprasmybes, frazeologizmus, perkeltinę žodžių prasmę savo artimiausioje aplinkoje. • Supranta, kad raštas turi taisykles. Supranta, kad garsai ir raidės sudaro žodį, atpažįsta nuo kelių iki keliolikos abėcėlės raidžių. Atpažįsta savo vardo ir kitas asmeniškai aktualias raides, skaitmenis. Pradedą jungti raides į skiemenis ir pradeda skaityti.	ilgalaikę atmintį, kalbinę vaizduotę. • Kalbos supratimą plėtoja gaudami informaciją kitais pojūčiais. • Žodinės kalbos supratimą ugdosi žaidimų metu. • Vaikai įsitraukia į veiklas susijusias su simboliškai rašytine raiška, domisi ženklais, simboliais ir tekstu. • Pradedą suprasti perkeltines prasmes, frazeologizmus. • Vartydami knygas ieško pažįstamų raidžių, žodžių, skaičių, bando juos įvardinti, skaityti, pasakoja jų turinį. • Vaikai susipažįsta su kalbų pasaulio įvairove ir supranta kalbą, kaip simbolių, žyminčių daiktus, reiškinius, veiksmus, prasmę.
Pasiekimų sritis: Kalbinė raiška Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Esminis gebėjimas. Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.	
Augantys vaikų pasiekimai 1-3 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• Aktyviai bendrauja garsais, gestais, mimika išreiškdamas savo emocijas ir poreikius: čiauška, kartoja, bando mėgdžioti kalbančiųjų mimiką, tariamus garsus ir skiemenis, taria priebalsių ir balsių junginius. • Domisi rašymo priemonėmis, spontaniškai brauko lape. • 2-3 žodžių vientisiniais sakiniais kalba ir klausinėja apie tai, ką mato ir girdi, apie aplinkos objektus, jų savybes, įvykius. Inicijuoja pokalbius, kreipdamasis į suaugusįjį ar vaiką, atsako į paprastus klausimus, vartoja kelias dažniausias mandagumo frazes, taisyklingai vartoja kai kurias gramatines formas.	• Dalyvauja pokalbiuose, žodiniuose žaidimuose, vartoja įvairius garsus ir judesius: daug čiauška, kartoja, mėgdžioja jam tariamus garsus ir skiemenis. • Kartu su suaugusiuoju deklamuoja eilėraštnkus, kartoja girdėtus kūrlnėlius. • Mėgdžioja suaugusiųjų kalbėseną, sako „ačiū“, „prašau“. • Patinka stebėti rašančius, pats įvairiomis rašymo priemonėmis bando palikti ženklus popieriuje ar ant kitų lengvai prieinamų vietų (stalo, sienos, knygn).

4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• 3–5 žodžių sakiniiais kalba pats sau ir kitam, klausinėja, užkalbina, prašo, kreipiasi, tariasi, pasakoja apie tai, ką jaučia ir jautė, veikia ir veikė laikydamasis elementarių kalbinio bendravimo normų bei taisyklių. • Taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų; dažniausiai taisyklingai vartoja gramatines žodžių formas, prielinksnius, derina žodžius. • Deklamuoja trumpus eilėraščius arba eilėraščių fragmentus, padedamas pasakoja trumpas pasakas, istorijas, žinomų knygų turinį ir bando kurti savo, pasakojimą palydėdamas gestais ir mimika. • Domisi galimybe rašyti (ranka, kompiuteriu, planšetiniu kompiuteriu), bando kopijuoti matomus simbolius, raides, skaičius, kurti savo raides ir simboliu, pradeda naudoti simbolius įvairiose veiklose braižydamas schemas ir planus. • Atsižvelgdamas į bendravimo tikslą ir situaciją, išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, svarstymus, aiškinasi, diskutuoja; vartoja mandagumo ir vaizdingus žodžius.	• Vaikas nuosekliai dėsto savo mintis apie save, savo šeimą, nutikusius įvykius, išgirstus dalykus, geba užkalbinti, prašyti, daug klausinėja, įvardina daiktus. Komentuoja, atpasakoja pasakas, klausinėja nežinomų reikšmių žodžių. Mokosi palaikyti dialogą, polilogą. • Įvairiai naudoja intonaciją ir kalbos tempą: lėtas - greitas. Stengiasi tarti beveik visus kalbos garsus. Supranta, kad garsas siejamas su raide, o raidės sudaro žodį. Kopijuoja savo vardą ir geba jį užrašyti naudodamas kompiuterio klaviatūrą. • Domisi skirtingais spaudiniais ir supranta skirtingas jų funkcijas. • Naudodamasis skaitmeninėmis programomis vaikas taisyklingai sudėlioja raides, perskaito žodį, suranda nurodytus žodžius ir pan. • Dalyvaudami mokytojo inicijuotose veiklose, vaikai mokosi kelti klausimus, bando vartoti naujas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti, plėtoti diskusijas, reflektuoti, žodinę raišką papildydami įvairiais būdais.

KURIU IR ISREIŠKIU

Vaiko galios: sėkmingai besimokantis, ieškantis ir atrandantis, lanksčiai mąstantis, kūrybingas, pasitikintis.

Ugdymo(si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“ apima šiuos turinio aspektus: žaidimo raiška, muzikos raiška, šokio raiška, dailės raiška, teatro raiška.

Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti estetinį suvokimą, meninę raišką, gebėjimą žaisti, kūrybiškumą, tyrinėjimą, emocijų suvokimą ir raišką.

Ugdymo(si) veiklos taip pat skatina aplinkos pažinimą, kalbų supratimą, kalbinę raišką, problemų sprendimą, santykius su suaugusiais ir bendraamžiais, mokėjimą mokytis.

Pasiekimų sritis: Kūrybiškumas

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.

Esminiai gebėjimai. Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą

įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	
Augantys vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Džiaugsmingai reaguoja į savo paties veikimą ir žaismingai atkartoja tai, kas jam patiko. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus simbolinius veiksmus. • Išgauna, komponuoja patikusius garsus, judesius, veiksmus, objektus, atrasdamas naujus veikimo būdus, rodo susidomėjimą kitų kūryba. • Įsivaizduoja gyvūnus, augalus, daiktus, apie kuriuos jam pasakojama, skaitoma.	• Eksperimentuoja su piešimo priemonėmis, stebi piešimo rezultatus, kartoja džiuginančius veiksmus. • Atkartoja aplinkoje matytus veiksmus, išbando naujus veikimo būdus, juos skirtingai komponuoja. • Užsiima kūrybine veikla, ilgiau į ją įsitraukia. Piešdamas įvardija savo kūrinius, pasakoja apie juos, dalinasi emocijomis.
4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• Generuoja naujas idėjas, fantazuoja, kaip ir ką nori sukurti, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones bei kūrybos būdus įvairiose veiklos srityse. • Žaisdamas priiima menamus vaidmenis, kuria siužetus, spontaniškai keičia žaidimo taisykles. • Dalinasi savo kūryba, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, kam skirti jo ar kitų kūrybos rezultatai. Pasako, kodėl jam patinka tam tikras kūrinys.	• Ieško naujų kūrybos būdų, aktyviai klausinėja, kūryboje taiko neįprastus sprendimus, paaiškina sumanymus, svarsto, kaip kūrinius dar galima patobulinti, domisi kitų kūryba, mėgaujasi atradimo procesu, drąsiai eksperimentuoja, keičia ir tobulina savo kūrinius. • Patinka kurti savo žaidimus, juos žaisti kartu su grupės draugais ir mokytojais, tokiu būdu pasitelkiant individualius gebėjimus atskleidžia savo pomėgius ir stiprybes.
Pasiekimų sritis: Estetinis suvokimas Vertybinė nuostata. Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka. Esminiai gebėjimai. Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	

● Skirtingai bei emocingai reaguoja į gamtos ir žmogaus sukurtus objektus bei reiškinius, garsus, intonacijas, intuityviai mėgdžioja kas jam patinka. ● Atpažįsta girdėtus muzikos kūrinius, matytą judesio raišką, vaidinimo veikėjus, dailės kūrinius, gamtos objektus ir reiškinius, jais stebisi. ● Turi savo nuomonę apie savo ir kitų kūrybą, bei aplinką, džiaugiasi savo kūrybos pasiekimais.	● Emocingai reaguoja girdėdamas įvairius garsų, mimikų, judesių, intonacijų sąsambius. ● Turi savo nuomonę apie savo ir kitų kūrybą, bei aplinką. ● Džiaugiasi, rodo ar pasako kitiems apie savo kūrybos pasiekimus. ● Klausosi įvairios muzikos ir atpažįsta girdėtus muzikos kūrinius, tokiu būdu formuojasi estetikos pojūtį.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
● Noriai įsitraukia į muzikavimą, šokį, vaidybą ir dailės veiklą, mėgaujasi kūrybine veikla, grožisi gamtos ir žmogaus sukurtos aplinkos spalvomis, formomis, garsais. ● Demonstruoja savitą estetinį skonį, rodo pasitenkinimą bendra veikla ir kūryba, gėrasi savo ir kitų menine veikla, argumentuoja. ● Atpažįsta meno kūrinių išskirtinumą ir ypatumus, siužetą, veikėjų bruožus, nuotaiką, spalvas ir veiksmus, pasakoja, kas patiko, o kas ne. Įgyvendina naujas kūrybines idėjas, nebijo eksperimentuoti, laužyti taisykles ir normas.	● Muzikos veiklos suteikia saviraiškos galimybę, padeda patirti bendrumo jausmą muzikuojant drauge ir gilina estetinį suvokimą. ● Vaidybinės improvizacijos pasitelkiant savo kūno judesius, muzikavimą, spontanišką dainavimą bei kuriant improvizacinius teatro vaidinimus sau ir draugams, plėtoja vaikų kūrybiškumą ir pagilina estetinį pasaulio pažinimą teatro meno formomis. ● Vaikai atpažįsta ir patiria teatro meno reiškinius mokykloje ir už jos ribų stebėdami ir dalyvaudami teatro pristatymuose ikimokyklinio amžiaus vaikams. Vertina tiek savo, tiek kitų kūrybinę veiklą.
Pasiekimų sritis: Tyrinėjimas Vertybinė nuostata. Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. Esminiai gebėjimai. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	

● Stengiasi paliesti, paimti, paragauti žaislus ir kitus daiktus. ● Reaguoja į tai, kas vyksta aplinkui, emocijomis, veido išraiška, judesiais, garsu parodo tyrinėjimo džiaugsmą. ● Tyrinėja stebėdamas, liesdamas, uostydamas, ragaudamas, klausydamas. Išbando naujus daiktus, žaislus. ● Smalsauja, stebi, atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais, aiškinasi kaip tai veikia.	● Daiktus ir savybes vaikai mokosi suprasti ir pavadinti, jų tyrinėjimus lydi mokytojų komentarai, klausimai ir grįžtamasis ryšys. ● Spontaniškai tyrinėja, eksperimentuoja, išbando kūrybines medžiagas, priemones ir įvairias veiklos formas, veikdami savarankiškai ar įsitraukdami į organizuotas veiklas. ● Įvaldę savo kūno judesius vaikai juda erdvėje, drąsiai tyrinėja juos supančią aplinką.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
● Domisi medžiagomis, iš kurių padaryti daiktai, ir jų savybėmis. Paaikškina, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai, stengiasi taip daryti. ● Su suaugusiaisiais ar kitais vaikais aptaria nesudėtingų stebėjimų, bandymų ar konstravimo planus, įtraukia visus pojūčius, parenka medžiagas reikalingas tyrinėjimui, įvardina, kodėl pasirinko. ● Samprotauja, apie tai, ką pajuto, patyrė, sužinojo, remdamasis tyrinėjimo rezultatais kelia klausimus, siūlo idėjas, ką dar galima būtų tyrinėti.	● Tyrinėdami menines priemones pasitelkia visus pojūčius, atpažįsta jų savybes. Liesdami naujus daiktus, juos tyrinėja, elgiasi atsargiai. ● Padedant suaugusiam, pasirenka meninei saviraiškai, žaidimui reikalingus daiktus, medžiagas. ● Meninių veiklų metu siūlo idėjas, įkvėpti skaitomų bei klausomų literatūros ir muzikos kūrinių aptarinėja temas kylančias iš jų patirčių ir vaizduotės.
Pasiekimų sritis: Meninė raiška Vertybinė nuostata. Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai. Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	

Dailė - Žaisdamas tyrinėja ant skirtingų paviršių paliktus pėdsakus ar išgautus vaizdus, mėgaujasi skirtingais potyriais, kuria statinius, lipdinius, keverzones. - Pradedama rinktis jam patrauklias raškos priemones, medžiagas Muzika - Tyrinėja muzikos instrumentus, aplinkos daiktus, jais išgauna garsus. Imituoja ritmo ir melodinius darinius, groja lengvai įvaldomais melodiniais ir mušamaisiais instrumentais. - Vienas ir kartu su kitais dainuoja nesudėtingas daineles, jų tekstą interpretuoja kūno judesiais. Šokis - Atliepdamas muzikos ritmą ar tempą, spontaniškai improvizuoja rankų, kojų ir kitų kūno dalių judesiais, atranda naujų judesių bei jų derinimo būdų. - Atlieka paprastus ratelius ir dainuojamuosius žaidimus, bandydamas nustatyti kryptimi koordinuotai judėti su kitais. Žaidimas/vaidyba - Žaisdamas reiškia poreikius ir skirtingas nuotaikas, pasitelkia kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, tyrinėja ir išbando savo kūno ir balso galimybes. - Siekdamas emocinio poveikio aplinkiniams pasirenka pritarimo sulaukusias raškas.	- Stebi aplinkos objektus, jų formas, spalvas. - Spontaniškai eksperimentuoja su įvairiomis meninėmis priemonėmis, jas liečia, žaidžia, taškuodamas keverzoja įvairias linijas, brėžia, piešia, spaudžia, lipdo. - Suklūsta girdėdamas muziką, mėgdžioja garsus, kartoja nesudėtingas dainas, eksperimentuoja su savo balsu. - Spontaniškai atlieka natūralius judesius (ploja, eina pirmyn-atgal, trepsi), atkuria ritmą. - Žaisdamas muzikiniu žaidimus, tekstą imituoja rankų ir kūno judesiais. Domisi instrumentais kuriais groja. - Palankioje aplinkoje natūraliai, spontaniškai judėdamas suvokia erdvę, kryptį, judėjimo kelią, laiko trukmę. - Jaučia judėjimo tempą, instinktyviai šokinėja pagal tolygų ritmą. - Išmoka pasirinkti arba ir patys susikurti erdves savo žaidimams. - Žaidimo patirties neturintis vaikas pradeda žaisti mokytojų su juo inicijuojant paprastą žaidimą, palaipsniui į jį įtraukiant daugiau žaidėjų ir pamažu perleidžiant žaidimo iniciatyvą patiems vaikams.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai 4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
Dailė - Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti; tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas. Kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus. - Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis.	- Tikslingas grafinių ir spalvinių vaizdų kūrimas – piešimas. - Išbando ir tyrinėja įvairias grafinės ir spalvinės raškos priemones, medžiagas, grafines technikas, eksperimentuoja su dažais. - Siekia savitai ir detalai išbaigti savo kūrybinius darbus. Vaikų spalvinė, grafinė ir erdvinė vizualinė raška ikimokykliniame ugdyme yra integrali;

Muzika - Tyrinėdamas ir išbandydamas garsų pasaulį balsu, instrumentais ir aplinkoje esančiais daiktais, lygina, apibūdina, grupuoja garsus. - Kuria ritminius ir melodinius darinius, improvizuoja. - Dainuoja sudėtingesnio ritmo, melodijos, platesnio diapazono vienbalses dainas, jas gana tiksliai intonuoja, įsiklausydamas į savo ir draugų dainavimą. Šokis - Tyrinėja judesių tempą, ritmą, tėkmę, erdvę, svorį, laiką bei kuria improvizacijas. - Šoka poromis, laikosi šokio kultūros taisyklių, kuria kompozicijas iš kelių judesių, geba reaguoti į muzikos pasikeitimus ir valdyti savo kūną. - Siūlo naujus raiškos būdus, eksperimentuoja su emocijų perteikimu judesiais, įvardija pagrindinius judėjimo būdus ir reiškia nuomonę apie pasirodymus. Žaidimai/vaidyba - Vaidmenų žaidimų metu naudoja išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, pradeda kurti dialogą tarp veikėjų. - Kuria lėlių, šokio, dramos vaidinimus pagal girdėtą pasaką ar pasiūlytą situaciją, improvizuoja trumpas žodines veikėjų frazes, fizinius veiksmus, atskleidžia jų norus, emocines būsenas.	- Modeliuoja ir komponuoja dvimates ir trimates figūras, objektus ir kompozicijas iš įvairaus dydžio įprastų ir netikėtų priemonių bei medžiagų. - Plečia dainų ir skanduočių repertuarą, atpažįsta anksčiau girdėtas melodijas, gali parodyti melodijos slinktį bei kontūrą, suvokia tonacijos centrą. Vis geriau imituoja pažįstamą medžiagą, gerina kvėpavimo įgūdžius, plečia vokalinį diapazoną, spontaniškai dainuoja dainas, kuriose juntamas metras, pasikartojantys ritmo dariniai ir tonacija; - Groja nustatytu pulsu, instrumentais pakartoja trumpus ritmo darinius. Muzikuodamas su kitais vaikais tinkamai elgiasi ir klausosi, kaip jo indėlis dera su kitais. - Judėdamas mėgaujasi įvairiais judesiais, susipažįsta su judėjimo įvairove, susieja spontaniškus judesius su šokio elementais; - Spontaniškus judesius keičia į sąmoningai struktūruotą judesių seką ir judesys tampa šokiu; - Žaisdamas/vaidindamas pagal pasaką ar pasiūlytą situaciją, kuria, improvizuoja, vaizduoja veikėjus stengiasi perteikti personažų charakterį. - Bendradarbiauja kūrybos procese su kitais vaikais, vienas kitą taiso, diskutuoja, ginčijasi, dalijasi idėjomis, kuria savo žaidimus ir juos žaidžia. - Drauge su suaugusiaisiais dalyvauja improvizacinio pobūdžio teatralizuotuose renginiuose (tradicinėse šventėse, pasakų vaidinimuose su lėlėmis ir pan.).
---	--

TYRINĖJU IR PAŽISTU APLINKĄ

Vaiko galios: sėkmingai besimokantis, ieškantis ir atrandantis, lanksčiai mąstantis, kūrybingas, pasitikintis.

Ugdymo(si) sritis „Tyrinėjū ir pažistu aplinką“ apima šiuos turinio aspektus: mane supantys daiktai, gyvybė, skaičiavimas ir modeliavimas, matematiniai erdvės tyrinėjimai, skaitmeninių technologijų pasaulis. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimą, matematinį mąstymą, skaitmeninį sumanumą, kalbų supratimą, tyrinėjimą, problemų sprendimą, mokėjimą mokytis. Ugdymo(si) veiklos skatina žaidimo, kūrybiškumo, emocijų suvokimo ir raškos gebėjimus.

Pasiiekimų sritis: Problemų sprendimas	
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. Esminiai gebėjimai. Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
- Susidūręs su problema žodžiais, mimika, kūno kalba parodo suaugusiajam, su kokia problema susidūrė. - Pritaiko jau žinomus problemų sprendimo būdus ir stebi, kaip panašioje situacijoje elgiasi suaugusieji ar kiti vaikai. - Savarankiškai sprendžia problemas, stebi kitus ar prašo pagalbos.	- Susidūręs su kliūtimi, bando įvairius būdus, kuriuos perėmė iš suaugusiojo, remiasi patirtimi, stebi kitus. - Poreikį padėti išreiškia mimika, gestais ar žodžiais. Jei nepavyksta, prašo pagalbos arba nutraukia veiklą. Drąsiai imasi sudėtingesnių užduočių, atkakliai siekia tikslo, stebi veiklos pasekmes.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
- Įvardija sunkumus ir bando juos apibūdinti. Apmąsto kas pavyko ar nepavyko ir svarsto, ką daryti toliau. - Ieško sprendimo, eksperimentuoja, renkasi priemones ir dalijasi mintimis. - Atpažįsta kasdienes ir neįprastas problemas, kartais pats ieško iššūkių. - Patikrina savo supratimą klausdami ir kalbėdami su kitais, ieško sprendimų.	- Nepasisėkus bando keletą kartų ieškodamas naujos išeities arba kreipiasi pagalbos į kitą vaiką ar suaugusįjį. - Veikdami mokytojo sukurtuose kontekstuose mokosi spręsti problemas, išbando įvairius veikimo būdus, diskutuoja su kitais. - Vaikai kelia probleminius klausimus apie tai, kas gali būti pavojinga gyvajai gamtai, apie žemės išteklių tausojimą, tvarumą, ieško atsakymų į patiems kylančius ir mokytojo užduodamus klausimus.

• Priima sudėtingas užduotis ir problemas, pasirengęs spręsti savarankiškai arba su kitais. • Taiko žinias, vertina problemas iš įvairių pusių, renkasi geriausią sprendimą ir tariausi su kitais. Stebi ir įvertina sprendimų pasekmes.	• Vaikai įtraukiami į probleminių situacijų, kuriose reikia įvertinti atstumą tarp savęs ir kitų, tarp dviejų artimos aplinkos objektų, nagrinėjimą, paaiškinti, kaip galima palyginti 2-3 objektų dydį.
Pasiekimų sritis: Aplinkos pažinimas Vertybinė nuostata. Nusiteikęs smalsiai ir atsakingai pažinti aplinką, kūrybingai tyrinėti ir pritaikyti įgytas žinias. Esminis gebėjimas. Geba tyrinėti ir pažinti savo artimiausią aplinką. Aktyviai taiko jau turimas žinias, dalinasi savo atradimais ir puoselėja darnų santykį su aplinka. Mokosi ir naudojasi interaktyviomis priemonėmis siekiant pažinti ir tyrinėti aplinką.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Stebi ir atpažįsta artimiausią aplinką, orientuojasi namų ir grupės aplinkoje. • Domisi gyvosios gamtos objektais. Atpažįsta ir įvardija gyvūnus, augalus, gamtos reiškinius. • Orientuojasi artimoje aplinkoje, atpažįsta žmones, daiktus. • Įvardija save ir šeimos narius, atpažįsta nuotraukose ar įrašuose. • Renkasi sau patinkančią aplinką, džiaugiasi joje būdamas.	• Žaisdami tyrinėja daiktų požymius ir medžiagas, rūšiuoja pagal formą, spalvą ir dydį. Tyrinėja augalų savybes ir gyvūnų pasaulį. • Dienotvarkėje dėlioja numatomų įvykių paveikslėlius, atranka reikalingus ingredientus maistui ruošti. • Atpažįsta artimą aplinką, orientuojasi mokykloje, įvardija šeimos narius, pasako savo vardą, pavardę, amžių. Vaikai per emocinius ryšius jaučia šeimą ir grupę kaip bendruomenę.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Pažįsta savo gyvenamąją vietovę, jos objektus, žino miesto/kaimo pavadinimą, gali pristatyti gatvę, mokyklą, šalį, sostinę, namų adresą. • Įsitraukia į šeimos ir liaudies tradicijas, domisi kitų kultūrų papročiais, pasakoja apie tradicines šventes, šeimos narius ir jų profesijas. • Atpažįsta ir pavadina dažniausiai sutinkamus gyvūnus, augalus, gamtos objektus ir reiškinius, supranta jų ypatumus ir gyvenimo būdą.	• Pažįsta pagrindinius Lietuvos simbolius, domisi jų reikšmėmis, šalies istorija, iškilomis asmenybėmis, istorinio ir kultūrinio paveldo objektais. Dalyvauja tradicinėse ir valstybinėse šventėse. Tyrinėja kitų tautų kultūrą. • Tyrinėja medžiagas, atpažįsta daiktus pagal požymius, jų savybes, skirsto į kategorijas, daiktus kūrybiškai panaudoja žaidimuose, suteikdami jiems prasmę ir ugdosi nuostatą tausoti daiktus. • Stebi augalus ir gyvūnus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus aplinkoje ir knygoje, diskutuoja apie jų prisitaikymą prie aplinkos, naudą žmogui. Prižiūri augalus, fiksuoja jų augimą, suvokia rūpinimosi gamta svarbą. Supranta gyvybės poreikius, mokosi tausoti gamtos išteklius.

• Žino metų laikus, paros dalis, savaitės dienas, supranta laiko tėkmę (praeitis, dabartis, ateitis), geba sudėlioti įvykius chronologiškai. • Supranta dangaus kūnus (Žemė, Saulė, Mėnulis), jų tarpusavio ryšius, stebi gamtos pokyčius skirtingais metų laikais. • Mokosi atsakingai elgtis su gamta: rūšiuoja atliekas, taupo išteklius, siūlo aplinkos priežiūros būdus. • Atranda ir mokosi naudotis buities prietaisais, skaitmeninėmis technologijomis, supranta jų naudą kasdienybėje.	• Pildo metų gamtos kalendorių: stebi metų laikų ir gamtos pokyčius, fiksuoja temperatūrą, kritulius. • Atranda fizikinius reiškinius: jėgą, energiją, magnetizmą, tamprumas, trintis.
Pasiekimų sritis: Matematinis mąstymas Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. Esminiai gebėjimai. Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimą, skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai 1-3 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• Rūšiuoja daiktus pagal formą, spalvą, dydį, naudodami žaislus ir priemones. Geba išrikiuoti daiktus į eilę pagal stambumą ir ilgumą. • Palygina du daiktus, parodo, kuris iš jų yra ilgas, trumpas, sunkus, lengvas. • Supranta skaičius iki 3, pirštais parodo savo amžių. • Pradedą skaičiuoti daiktus ir palyginti grupes pagal kiekį. • Supranta, kad pridėdant daiktus skaičius didėja, o paimant – mažėja. • Skiria sąvokas mažai (vienas, du) ir daug. • Pradedą suprasti, ką reiškia padalinti kelis daiktus po vieną, po lygiai.	• Tyrinėja daiktų dydį, atstumą, bandydami apimti delnais, apglėbti. Vaikai įsitraukia į situacijas, kuriose minimi skaičiai ir bando juos susieti su daiktais. • Vaikai įsitraukia į žaislingą veiklą su daiktais į kuriuos galima ką nors įpilti, įdėti, į įvairias pasitaikančias ilgio, tūrio, masės, palyginimo veiklas. • Dalyvaujant įvairiuose judriuose žaidimuose ir veiklose, kuriose laikomasi nurodymų dėl judėjimo krypties, išmoksta apibūdinti savo ir objektų padėtį bei vietą, kitų objektų ir žmonių atžvilgiu.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai 4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas

• Skaičiuoja iki 10, sieja kiekį su skaičiaus simboliu, skaičiuoja daiktus, lygina jų kiekius, padalina daiktus po lygiai, supranta, kaip keičiasi kiekis pridėdant ar atimant. • Apibūdindamas aplinkos objektus, vartoja bent 5 dvimačių ir trimačių figūrų pavadinimus, jas pavadina taisyklingai. • Apibūdina, kaip vienas kito atžvilgiu yra išsidėstę matomi daiktai ir geba pasakyti judėjimo krypties pakeitimo kryptį.	• Ištraukia į skaičiavimo veiklas naudodami daiktus, piešinius, pirštus, kuria istorijas, supranta sudėtį ir atimtį. • Eksperimentuoja su geometrinėmis figūromis, veidrodiniais paviršiais, taškiniais šviesos šaltiniais: apibūdina, lygina, grupuoja, komponuoja. • Tyrinėdami aplinką ieško ir atranda erdvinę informaciją. • Įgyja vis daugiau patirties pasirinktu būdu duoti nurodymus apie objektų judėjimo kryptį arba buvimą vietoje. Vartoja su matavimu susijusį žodyną.
Pasiekimų sritis: Gebėjimas žaisti Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. Esminiai gebėjimai. Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Siekia suaugusiojo dėmesio ir palaikymo, mėgdžioja jų veiksmus, inicijuoja ir palaiko žaidimą su kitais vaikais, turi savo bendravimo „kalbą“. • Drąsiai tyrinėja aplinką, eksperimentuoja su žaislais ir daiktais. • Žaisdami su suaugusiuoju ar kitais vaikais derina veiksmus tarpusavyje. • Aktyviai kuria žaidybinius siužetus, erdves, žaidžia vaidmeninius žaidimus, tikslingai renka žaislus, stengiasi laikytis taisyklių.	• Drąsiai tyrinėja juos supančią aplinką. • Žaisdami su tikslingai atrinktais žaislais išmoka pasirinkti arba susikurti erdves savo žaidimams. • Žaisdamas su suaugusiuoju, kuria tarpusavio ryšį, siekia palaikymo, paskatinimo, individualaus dėmesio. • Kartu su kitais vaikais sėkmingai plėtoja žaidimus, kuria vaikų žaidimo kultūrą.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Žaisdami naudoja kalbą, įsikūnija į vaidmenis, sprendžia nesutarimus. • Kuria žaidimų erdves, pasirenka žaislus, tyrinėja aplinką. • Žaidžia kolektyvinius režisūrinius žaidimus, kuria naratyvinio žaidimo pasaulius, pradeda žaisti vaizduotės žaidimus, vartoja	• Žaidžia kartu su kitais vaikais ir individualiai įvairius režisūrinius, vaidmeninius žaidimus. Įsikūnija į tam tikrus personažus, superherojus. Įgudę žaisti režisūrinius žaidimus individualiai skirtingose erdvėse vaikai pamažu pereina prie siužetinio vaidmenų žaidimo. • Žaidžia įvairaus pobūdžio žaidimus: stalo, skaitmeninius,

išplėstinę kalbą. • Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse, išradimai jas pritaikant žaidimui. • Laikosi vaidmenų ir įvairių žaidimų taisyklių. • Bendradarbiauja grupelėse, tariai dėl idėjų, vaidmenų, konfliktus sprendžia kalbėdamiesi. • Kuria ilgalaikius žaidimus pagal knygas, filmus, vaizdo žaidimus. • Sportiniuose žaidimuose laikosi taisyklių, konstruktyviai sprendžia nesutarimus.	judriuosis ir laikosi jų taisyklių. Žaidžia didesnėmis grupelėmis, priima daugiau draugų į žaidimo ratą. Lengvai pasiskirsto žaidimo vaidmenimis ir jais keičiasi. • Tyrinėja juos supančią aplinką, susikuria savo žaidimo erdves lauke, grupėje, už mokyklos teritorijos.
--	--

AŠ IR BENDRUOMENĖ

Vaiko galios: Sėkmingai besimokantis, ieškantis ir atrandantis, komunikabilus, jautrus kultūrinei įvairovei.

Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“ apima šiuos turinio aspektus: kas aš? Savo emocijų ir elgesio valdymas, aš tarp kitų, žmonės ir bendruomenės, mūsų praeitis, dabartis, ateitis. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti vaikų savivoką ir savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją ir kontrolę, santykius su suaugusiaisiais ir vaikais, socialinę ir kultūrinę supratingumą. Ugdymo(si) veiklos skatina plėtoti tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo ir mokėjimo mokytis gebėjimus.

Pasiekimų sritis: Savireguliacija ir savikontrolė Vertybinė nuostata. Nusiteikęs ilgesniam laikui sutelkti dėmesį, valdyti emocijų raišką ir elgesį. Esminis gebėjimas. Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai 1-3 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• Gerai jaučiasi įprastoje, saugioje aplinkoje. Nusiramina priglaudžiamas, kalbinamas, nešiojamas, klausydamas raminančio dainavimo, mokosi pats nusiraminti. • Trumpam sutelkia bei mokosi valdyti savo dėmesį, emocijų raišką ir veiksmus, reaguodamas į juo besirūpinančio suaugusiojo veido išraišką, balso intonaciją, žodžius. • Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Jeigu kas nepatinka, nueina šalin, atsisako bendros veiklos, ieško	• Vaikas susikoncentruoja į artimą suaugusįjį, su kuriuo jaučiasi saugus. Vaikas nusiramina, kai yra priglaudžiamas, stebi jo veido išraiškas, mėgdžioja šypseną ar surauktus antakius, reaguoja į balso intonacijas. • Vaikas įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus, geba išreikšti emocijas atsižvelgdamas į suaugusiojo, kuris juo rūpinasi, veido išraišką, balso toną ir žodžius. • Bendraudami su kitais pritaiko tuos būdus, kuriuos patyrė,

suaugusiojo pagalbos. Žaisdamas kalbasi su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. Pradedą laikytis jam suprantamų suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų.	suprato ir perėmė iš suaugusiojo. Kasdienėse situacijose mokosi valdyti emocijas ir elgesį. Geba susitvarkyti žaislus, palaukti savo eilės, laikosi paprastų taisyklių kasdienėse situacijose.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
- Nusiramina kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino, supykde, nuvylė, kai jaučia suaugusiojo palaikymą ir girdi komentarus. - Trumpam tikslingai sutelkia dėmesį ir pastangas siekdamas įgyvendinti ketinimą. Įprastose kasdienėse situacijose pradeda susilaikyti nuo impulsyvių veiksmų, galinčių išprovokuoti nesutarimus, pakenkti kitiems. - Primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu, laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių. - Žaisdamas ir atlikdamas sudominusią veiklą, geba sutelkti dėmesį ir pastangas, ištvermę, slopinti impulsyvius veiksmus. Ramioje situacijoje konfliktą sprendžia žodžiais, o ne veiksmais, siūlo kelis sprendimo būdus, numatydamas jų pasekmes. - Siekdamas tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose jas ignoruodamas; vienas ir kartu su kitais ieško taikių išeičių, kad neskaudintų kitų. Stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį.	- Natūralioje aplinkoje stebi, tikslingai tyrinėja, išbando įvairius dėmesio, impulsų ir elgesio valdymo būdus ir pradeda valdyti savo emocijų raišką. - Vaikas geba trumpam susitelkti ir stengtis įgyvendinti savo ketinimus. Kasdienėse situacijose pradeda kontroliuoti savo impulsus, vengdamas veiksmų, kurie galėtų sukelti nesutarimus ar pakenkti kitiems. Paklaustas gali paaiškinti, kokias pasekmes gali turėti netinkamas pasakų, istorijų ar kitų veikėjų elgesys. - Žaisdami savireguliaciją plėtojančius žaidimus laukia savo eilės, dalijasi žaislais ir laikosi susitarimų. Įsitraukęs į žaidimą ar įdomią veiklą, vaikas sugeba susitelkti, atkakliai siekti tikslo ir kontroliuoti savo impulsyvius veiksmus. - Siekdamas savo tikslų vaikas rodo iniciatyvą. Vaikas supranta, kodėl susitarimai ir taisyklės yra svarbios, ir dažniausiai jų laikosi savarankiškai, stengiasi susilaikyti nuo netinkamo elgesio.
Pasiekimų sritis: Savivoka ir savigarba Vertybinė nuostata. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. Esminis gebėjimas. Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
- Atpažįsta ir parodo save neseniai darytose šeimos, grupės nuotraukose, pasako savo vardą. - Džiaugiasi didėjančiomis savo galimybėmis judėti,	Vaikas pats atranda ir pažįsta save per įvairias veiklas. Žiūrėdamas į savo atvaizdą veidrodyje, pastebi pokyčius ir tyrinėja savo veido išraiškas.

eksperimentuoja atlikdamas veiksmus. Prašo, kad suaugusysis stebėtų, ką jis daro ir kaip daro, rodo savo žaislą, siekia pritarimo, palaikymo, pagyrimo. • Kalba pirmuoju asmeniu „Aš noriu“, „mano“, pasako, ką daro, ką turi ir siekia savarankiškumo. Atpažįsta savo atvaizdą veidrodyje, pasako, kas jis yra – berniukas ar mergaitė, pavadina 5-6 kūno dalis. • Patogiai jaučiasi įprastoje grupės aplinkoje su pažįstamais suaugusiais ir vaikais, domisi kitų vaikų žaidimais, grupės veiklomis ir suaugusiojo skatinamas domisi kultūrinės aplinkos simboliais. • Teigiamai reaguoja į kita kalba kalbančius vaikus, suaugusius ir grupėje apsilankančius svečius.	• Vaikai natūraliai per užmegztus emocinius ryšius jaučia savo šeimą ir grupę kaip bendruomenę, jaučia jautrumą kitų poreikiams. • Atranda savo vardą, lytį, savo atspindį veidrodyje ir eksperimentuoja su savo išvaizda, naudodamas kepure, akinius ar kitus aksesuarus. • Aplinkos pažinimas vyksta per aktyvų tyrinėjimą. Jaučia savo galimybes ir aktyviai veikia aplinkoje, domisi skirtingų medžiagų savybėmis. Tyrinėja, kaip keičiasi gamta ir kaip tai veikia jo kasdienybę. • Girdi gimtąją kalbą ir įsitraukia į mokytojo organizuojamas veiklas, su tautosakos, tautodailės ir etnomuzikos motyvais.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	
4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
• Supranta, kad turi nuo kitų atskirą savo norų, ketinimų, jausmų pasaulį. Yra empatiškas, pasako, kaip jaučiasi. • Supranta, kad jis buvo, yra ir visada bus tas pats asmuo: atpažįsta ir apibūdina save. Aiškinasi, kam reikalingos pagrindinės kūno dalys ir kokias funkcijas atlieka. • Pasako, kokia yra jo gimtoji kalba, aiškina, ką žino ir supranta apie savo šalies kalbą ir kultūrą, samprotauja, kuo ji skiriasi nuo kitų žinomų šalių kalbų ir kultūros. Jaučiasi esąs šeimos, vaikų grupės narys. • Vis geriau suvokia savo norus, jausmus, savybes, gebėjimus, šeimą, bendruomenę, Tėvynę. Nupiešia save, savo šeimą ir pakomentuoja, kaip atrodo, ką turi, ką veikia. Įsitraukia į bendrus žaidimus, grupės veiklą ir prisideda prie jų plėtojimo. • Save ir savo gebėjimus vertina teigiamai. Stebi, atpažįsta ir supranta kitų palankumo ir nepalankumo jam ženklus iš žodžių, intonacijos, veido išraiškos, pozos. • Dalyvauja bendrose mokyklos, grupės, šeimos, bendruomenės	• Savęs suvokimas stiprėja per kūrybines veiklas: vaikas piešia savo portretą, naudoja veidrodį lygindamas save su piešiniu, konstruoja savo figūrą iš įvairių medžiagų. Stebi savo šeimos nuotraukas ir bando suprasti, kaip keitėsi nuo kūdikystės iki dabar. • Tyrinėdamas aplinką, vaikas ieško panašumų ir skirtumų tarp savęs ir kitų žmonių, gyvūnų ar daiktų. Jis pats renka duomenis apie save – matuojasi ūgį, sveriasi, lygina savo augimą su draugais, kuria augimo ir pokyčių albumą. • Vaikas aktyviai veikia skaitmeninėje aplinkoje: naudoja skaitmeninius įrankius savo emocijų ir potyrių fiksavimui, kuria savo skaitmeninį albumą, atranda savo balsą įrašant jį ir klausantis įrašų. • Fizinis aktyvumas tampa natūraliu savęs pažinimo būdu: vaikas juda, eksperimentuoja su savo kūno galimybėmis. Vaikas išbando naujus judesius, atsipalaidavimo būdus, analizuoja savo fizinius pojūčius ir atranda, kaip jo kūnas veikia skirtingose aplinkose.

veiklose. Įvardina savo tautybę, pasako šalies pavadinimą, adresą.	• Vaikas aktyviai įsitraukia į savo pasaulio kūrimą: pats priima sprendimus, pasirenka veikimo būdus.
Pasiekimų sritis: Santykiai su bendraamžiais ir suaugusiais Vertybinė nuostata: Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. Esminis gebėjimas: Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Atpažįsta ir džiaugiasi pamatęs juo besirūpinantį suaugusįjį, domisi kitais vaikais, atskiria nepažįstamus žmones nuo artimo žmogaus. Stengiasi įvairiais būdais patraukti kitų dėmesį. • Mėgsta žaisti šalia kitų vaikų, trumpam įsitraukia į bendraamžių žaidimus, gali demonstruoti simpatiją vienam ar keliems vaikams, kvieisti juos žaisti, tyrinėti, atrasti. • Drąsiai išbando ką nors naujo, ieško bendraamžių draugijos, siekia veikti savarankiškai, tikisi iniciatyvų, pagyrimų ir palaikymų.	• Mokosi būti tarp bendraamžių ir suaugusiųjų, atpažinti jų emocijas, pats demonstruoti savo jausmus, ieško tinkamų nusiraminimo būdų. • Bando įvairius komunikavimo būdus: iš bendraamžių atima žaislą, stebi mokytojų neverbalinę komunikaciją, šypsena priima kaip pritarimą. • Keičiant aplinkas, vedamas už rankos jaučiasi saugus, apsidžiaugia joje radęs smalsumą tenkinančių objektų, juos išmėgina stebėdamas kaip su jais veikia aplinkiniai. • Žaisdamas, palaipsniui mokosi paprašyti pagalbos, duoti, atsiprašyti, paguosti.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Grupėje jaučiasi saugus, drąsiai kalba su suaugusiais ir bendraamžiais. • Stengiasi laikytis bei pats kuria grupės susitarimus, primena apie juos bendraamžiams, įvardija savo draugus, turi bent vieną pastovų draugą. Geba rasti kompromisą, padeda įgyvendinti kilusias idėjas, tarpininkauti.	• Mokytoji modeliujant įvairias situacijas, bando suprasti, kodėl elgesys buvo tinkamas ar ne, mokosi suprasti saugaus elgesio svarbą žaidžiant, tyrinėjant aplinką. • Inicijuoja grupines veiklas, bendrus žaidimus, padeda vieni kitiems, tariausi ir kuria skirtingus ugdymo(si) kontekstus, prisitaiko prie taisyklių, susitarimų.

• Supranta, koks elgesys yra priimtinas ir nepriimtinas, argumentuoja kodėl. Tikrina suaugusiojo nustatytas ribas, klausia, derasi. • Supranta, kad buvo, yra ir bus tas pats asmuo, suvokia savo šeimos sudėtį, įvardija šeimos narius. • Gerbia save ir aplinkinius, suvokia socialinius, kultūrinius skirtumus, supranta, kad kiti gali turėti skirtingą nuomonę, dalijasi patirtimi, įvardija, koks kito žmogaus elgesys jam malonus ar nemalonus. • Paprašytas paaiškina, kodėl negalima bendrauti su nepažįstamaisiais, kai šalia nėra artimųjų, žino, kur galima kreiptis pagalbos.	• Pasidalija vaidmenimis, kalbasi apie sveiko maisto naudą, diskutuoja apie vandens tausojimą namuose. Atsiranda laiko tėkmės suvokimas. • Vaikas įvardija savo poreikius, žino kur kreiptis pagalbos, mokosi iš tinkamų pavyzdžių. • Dalyvaudami įvairiuose etnokultūriniuose renginiuose susipažįsta su savo šalies kultūra, papročiais, tradicijomis ir tyrinėja kultūros objektus. Vaikai mokosi priimti kita kalba ir skirtingos išvaizdos vaikus, atpažinti patyčias ir mokosi jų išvengti
Pasiekimų sritis: Kūrybiškumas Vertybinė nuostata. Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. Esminiai gebėjimai. Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai • Smalsiai ir džiaugsmingai reaguoja į pažįstamus ir naujus aplinkos garsinius bei vizualinius stimulus. • Žaismingai tyrinėja aplinką eksperimentuodami su daiktais, garsais, judesiais, kvapais ir skoniais. • Kuria naujus garsus, judesius ir veiksmus, atranda naujus derinius. • Ilgiau susikoncentruoja į patinkančią veiklą, pakartotinai grįžta prie dominančios raiškos. • Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus veiksmus, kuria menamas situacijas.	• Aktyviai tyrinėja aplinką visais pojūčiais – liečia, klauso, uosto, ragauja, stebi, eksperimentuoja su žaislais ir daiktais. • Stebėdami naujus reiškinius, garsus ar vaizdus išreiškia emocijas, analizuoja jų veikimą. • Domisi objektų savybėmis – tyrinėja, eksperimentuoja, atranda naujus naudojimo būdus. • Kūrybiškai naudoja buities daiktus ir gamtos medžiagas įvairiems bandymams. • Mokosi per bandymus ir klaidas, atranda naujas daiktų savybes, patiria gamtos reiškinius.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	

● Pastebi naujas įprastų objektų ir reiškinių savybes, aktyviai klausinėja ir tyrinėja. ● Veikdamas pasitelkia vaizduotę, netikėtai keičia objektų paskirtį, kuria siužetus, spontaniškai keičia taisykles. ● Kūryboje naudoja įvairias medžiagas ir priemones, generuoja naujas idėjas, siūlo kelis sprendimų variantus. ● Autentiškai reiškia pasaulio matymą, pertvarko ir tobulina kūrybines idėjas, siekia savito rezultato.	● Žvelgia į įprastus objektus kūrybiškai, atranda jų netikėtas savybes, tyrinėja šviesos, spalvų, tekstūrų pokyčius. ● Žaidimų metu perkuria realybę – buities daiktus naudoja naujai, jungia judesį, pasakojimą, vaidybą, kuria fantastinius personažus. ● Eksperimentuodamas su medžiagomis ir priemonėmis, nuolat atranda naujų jų savybių, jungia skirtingas veiklas ir raiškos formas.
--	---

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ

Vaiko galios: sėkmingai besimokantis, ieškantis ir atrandantis, besirūpinantis ir pasitikintis savimi ir kitais.

Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“ apima šiuos turinio aspektus: fizinis aktyvumas, sveika mityba, mano dienos ritmas, kūno švara ir aplinkos tvarka, saugaus elgesio įpročiai. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kasdienius gyvenimo įgūdžius, fizinį aktyvumą, savivoką ir savigarbą, savireguliaciją ir savikontrolę. Ugdymo(si) veiklos skatina ugdytis emocijų suvokimo ir raiškos, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo, mokėjimo mokytis gebėjimus.

Pasiiekimų sritis: Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	
Vertybinė nuostata. Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Esminis gebėjimas. Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
● Ragauja įvairų maistą, mokosi valgyti ir gerti savarankiškai. Naudoja pirštus, šaukštą, puodelį. ● Pradeda išreikšti fiziologinius poreikius mimika, ženklais ar žodžiais. ● Su pagalba plaunasi rankas, nosį, mokosi rengtis ir nusirengti.	● Ragauja, liečia, uosto įvairų maistą – susipažįsta su jo įvairove. ● Mokosi valgyti savarankiškai, naudotis ir pasirinkti stalo įrankius. ● Ugdomi higienos įpročiai, dalyvauja žaidybinėse veiklose, kurios skatina laikytis švaros, stalo etiketo ir tvarkos.

● Mokosi naudotis tualetu, palaipsniui tampa savarankiškas higienos srityje. ● Dalyvauja tvarkant aplinką, padeda sudėti daiktus į vietą. ● Pradeda suprasti paprastus susitarimus ir mokosi saugiai elgtis lauke.	● Improvizuodamas per žaidimą rengiasi, segasi, aunasi – lavina savarankiškumą. ● Mokosi saugiai žaisti ir atsargiai elgtis su buities daiktais. ● Ugdosi dienos ritmo pajautą.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
● Valgo savarankiškai ir tvarkingai, taisyklingai naudojasi stalo įrankiais. ● Įvardija sveikus ir mažiau sveikatai palankius maisto produktus, domisi jų kilme ir poveikiu sveikatai. Serviruoja stalą, padeda susitvarkyti po valgio. Primenamas skalauja burną. Žino, kodėl reikia plauti vaisius ir daržoves. ● Savarankiškai naudojasi tualetu, po to susitvarko. Plaunasi rankas, prausiasi, šluostosi veidą, laikosi higienos įpročių. ● Apsirengia, apsiauna ir pasirenka tinkamus drabužius pagal orą. ● Priminus dengia burną čiaudėdamas, kosėdamas. Mėgdžioja taisyklingą laikyseną: sėdėjimą, stovėjimą, vaikščiojimą. ● Tvarko žaislus ir veiklos vietą, ypač priminus. ● Saugo save ir kitus – laikosi saugaus elgesio taisyklių. Atpažįsta pavojingus daiktus ir saugiai naudojasi aštriais įrankiais veiklose. ● Gali įvardyti kelis eismo ženklus ir taisykles, supranta nesaugaus elgesio pasekmes.	● Aiškinasi, koks maistas yra sveikas, pavadina maisto produktus, domisi sveiko maisto piramide, tyrinėja vaisius ir daržoves, atlieka įvairias manipuliacijas. Įvairių žaidybinių situacijų metu imituoja maisto gaminimo procesus. ● Skaičiuoja išgeriamo vandens kiekį, domisi savo kūno poreikiais. ● Pastebi nešvarumus, savarankiškai prausiasi, laikosi čiaudėjimo/kosėjimo etiketo. ● Saugiai elgiasi grupėje ir lauke, vengia pavojingų veiksmų. Atpažįsta saugias ir pavojingas situacijas per paveikslėlius, interaktyvias priemones. ● Dalyvauja saugaus elgesio projektuose, susitinka su įvairių profesijų atstovais. ● Žino, kaip elgtis pavojingose situacijose ir kur kreiptis pagalbos. ● Dėlioja dienos ritmą paveikslėlių pagalba.
Pasiekimų sritis: Emocijų suvokimas ir raiška Vertybinė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Esminis gebėjimas. Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	

• Išreiškia džiaugsmą, liūdesį, pyktį, baimę mimika, kūno judesiais, balsu. • Reaguoja į kitų emocijas – juokiasi, kai linksma, liūdi ar nerimauja, kai kitas verkia ar pyksta. • Patiria greit kintančias emocijas, išgyvena išsiskyrimą su tėvais ir džiaugsmą jiems sugrįžus. • Pradedą vartoti paprastus emocijų žodelius ir ima suprasti jų prasmę. Turi savitą emocijų raišką, kuri palaipsniui tampa atpažįstama ir kitiems.	• Mokosi atpažinti ir įvardinti emocijas, atpažįsta kito emocijas. Vaikai įvaldo paprastus emocijų reguliavimo būdus. • Ilgiau išlaiko ramią ar linksmą nuotaiką, pradeda suprasti, kodėl ji pasikeičia. • Veikdamas žaidybinėje situacijoje tyrinėja priežasties ir pasekmės ryšį, reaguoja į suaugusiojo veiksmus. • Skaitmeniniuose žaidimuose ar naudodamasis programėlėmis atpažįsta ir lygina emocijas, mokosi jas įvardinti.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Supranta, kad skirtingose situacijose jaučia skirtingas emocijas, kurias išreiškia mimika, balsu, veiksmais. Pavadina pagrindines emocijas. • Atpažįsta kitų emocijas bei jausmus, pradeda suprasti, kad veiksmai ir žodžiai gali paveikti kitų jausmus. • Pradedą suprasti ir komunikuoja apie savo ir kitų emocijas. • Iš veido mimikos, balso ir kūno pozos tiksliai nustato, kaip jaučiasi kitas, ir dažnai nori jam padėti.	• Vis geriau atpažįsta ir įvardina įvairias savo ir kitų emocijas, su empatija reaguoja į kitų emocijas. • Pradedą valdyti emocijų raišką, jų intensyvumą ir išbando skirtingus per įvairias veiklas sužinotus būdus, padedančius nusiraminti, valdyti impulsus, taikiai reikšti emocijas. • Emocijoms išreikšti naudoja vizualias priemones, emocijas tyrinėja per judesį ir fizinius veiksmus, eksperimentuoja su savo veido išraiškomis
Pasiekimų sritis: Savireguliacija ir savikontrolė Vertybinė nuostata. Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Esminis gebėjimas. Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
1-3 žingsniai	
• Randa būdų nusiraminti, pasitraukia, atsisako veiklos, ieško pagalbos, kai kas nors nepatinka. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį ir kontroliuotų veiksmus. • Sutelkia dėmesį į suaugusįjį, stebi jo veido išraiškas ir balso intonacijas. • Suaugusiojo padedamas valdo emocijas ir dėmesį, pradeda kontroliuoti savo emocijas ir veiksmus, reaguodamas į suaugusiojo	• Atkakliai siekia savo tikslo, kartodamas veiklą, pasiekia norimą rezultatą. • Mėgaujasi tvarka ir ritualais, ramiai jaučiasi ir mėgaujasi kasdienine rutina, žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį ir valdytų elgesį. Valgio metu stengiasi būti savarankiškas. • Stengiasi laikytis suaugusiojo prašymų, draudimų ir taisyklių. • Priima dienos ritmo pokyčius, laikosi grupėje nustatytos tvarkos.

kalbą ir veiksmus. Laikosi susitarimų su suaugusiais, su suaugusiojo pagalba pradeda laikytis bendrų prašymų ir susitarimų.	Mąsto apie pasekmes, ramioje situacijoje įvardija netinkamo elgesio pasekmes ir stengiasi laikytis tinkamo elgesio taisyklių.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai 4-6 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
- Vaikas naudoja įvairius nusiramavimo ir atsipalaidavimo metodus, būdus ir siūlo juos kitiems. - Žaisdamas ir užsiimdamas įdomia veikla, geba sutelkti dėmesį, pastangas ir ištvermę, slopindamas impulsyvumą. - Sėkmingai laikosi grupėje nustatytos tvarkos, taisyklių ir susitarimų, supranta, kokie yra elgesio lūkesčiai tiek grupėje, tiek kitose aplinkose (pvz., išvykose), ir pats primena kitiems apie tinkamą elgesį. - Siekdamas tikslo, geba atidėti kai kurių norų patenkinimą ir provokuojančiose situacijose stengiasi susilaikyti nuo netinkamo elgesio, jį ignoruodamas. Tiek vienas, tiek su kitais ieško taikių sprendimų, kad neskaudintų kitų, ir stengiasi suvaldyti savo pyktį bei įniršį.	- Klausosi pasakojimų, tekstų ir diskutuoja apie tai, kodėl reikia saugoti ir branginti savo sveikatą. - Įvairių siužetinių ir vaidmeninių žaidimų metu kuria įvairias situacijas, susijusias su stalo etiketu, maisto ruoša. - Sekdamas suaugusiojo ir kitų vaikų pavyzdžiu, vaikas veiklos ir žaidimų metu laikosi nustatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių. - Žaisdamas vaikas stengiasi laikytis žaidimo taisyklių ir tvarkos, kad visi galėtų mėgautis veikla. - Vaikas supranta taisyklių prasmę, mokosi priimti netinkamo elgesio pasekmes. Supranta, kad taisyklės reikalingos jo paties saugumo užtikrinimui.
Pasiekimų sritis: Fizinis aktyvumas Vertybinė nuostata. Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. Esminis gebėjimas. Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems reikalinga akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.	
Augantys ankstyvojo amžiaus vaikų pasiekimai 1-3 žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
- Vaikas pradeda judėti įvairiais būdais bei tikslingai siekti daiktų, atlikti paprastus veiksmus su jais. - Atlieka paprastus judesius, kaip bėgimas tiesiomis kojomis, lipimas laiptais, kamuolio ridenimas, gaudymas, pralenda pro kliūtis keturpėscias. - Naudojasi dviem pirštais (nykščiu ir smiliumi), kad suimtų smulkų daiktą.	- Siekdami pusiausvyros, tobulina vaikščiojimo įgūdžius, judėdami laisvoje erdvėje, eidami sumažinto ploto paviršiumi, peržengdami kliūtis, lipdami į kalniuką ir žaisdami judriuosius žaidimus - Lavinant rankos judesius suimant žaislus ir daiktus, pradeda naudoti nykštį ir kitus pirštus, siekiant geriau suimti daiktus, purtyti, stuksenti ir perimti daiktus iš rankos į ranką, dėti, užsukti, atsukti, valgant savarankiškai naudotis stalo įrankiais.

• Derina akių ir rankų judesius: ridena kamuolį, veria sagas, užsega batus. • Geba stovėti ant vienos kojos, pereiti kliūtis, bėgti, keisti kryptį ir greitį, neprarasdamas pusiausvyros.	• Tyrinėja savo judėjimo, poilsio ritmą, paveikslėliais geba dėti savo veiksmų eigą.
Augantys ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos per vaiko veiksenas
4-6 žingsniai	
• Pradedama stiprinti pusiausvyrą ir koordinaciją. Stovėdami pasistiebia, atsistoja ant kulnų, stovi ant vienos kojos (4-5 sekundes). • Eina siaura linija (5 cm), lipa laiptais aukštyn ir žemyn, bėga skirtingais tempais, vingiais šokinėja abiem ir ant vienos kojos, lipa kopėtelėmis. • Mina ir vairuoja dviratuką su pagalbinais ratukais, balansinį dviratį. • Žaisdami judriuosius žaidimus, derina judesius su kitais vaikais (poroje ir grupėje). Meta, spiria ir pagauna kamuolį iš įvairių padėčių. • Pradedama geriau suvokti savo kūno poreikius ir ištvermę. Atpažįsta ženklus, kurie rodo, kad kūnui reikia poilsio ar judėjimo. • Žaisdami įvairius žaidimus, orientuojasi erdvėje ir koordinuotai juda. Ištvermingai bėga ilgesnius atstumus, šoka į tolį, į aukštį. • Vaikai lavina smulkiosios motorikos įgūdžius, tiksliais judesiais atlieka veiksmus su smulkiais daiktais. • Tiksliai valdo pieštuką, žirkles, kuria įvairias konstrukcijas ir sudėtingus statinius.	• Žaidžia su įvairaus dydžio ir sunkumo kamuoliais lavindami judesių koordinaciją, orientaciją erdvėje, vikrumą, greitumą ir jėgą. • Judėjimo džiaugsmą patiria, kai bėgioja, landžioja, šokinėja, laipioja karstynėmis, kopėtelėmis, žaisdami su kamuoliais, važinėdami dviratukais. Mokosi keisti kūno padėtį ir atlikti įvairius judesius rankomis bei kojomis, judėdami saugiai ir atsargiai. • Išbanda savo kūno galimybes, atlikdami įvairius mokytojo demonstruojamus ir pačių sugalvotus ėjimo ir bėgimo būdus. • Tyrinėja pirštų, plaštakos ir visos rankos judesius per žaidimus su mokytoju, lavindami savo motorinius įgūdžius. • Žaisdami komandinius žaidimus, mokosi laikytis taisyklių, laimėti ir pralaimėti, derinti judesius ir judėjimo būdus. • Lavina rankos judesių tikslumą ir akies bei rankos koordinaciją, kai dėlioja, konstruoja, piešia, naudoja buitines įrankius ir užsiima kitomis veiklomis.

5. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO(SI) TĘSTINUMAS

Vaiko pasiekimų vertinimas yra neatsiejama kokybiško ugdymo(si) proceso dalis, nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais kaupimas, analizė ir apibendrinimas. Vertinimo paskirtis - pažinti vaiką, jo individualumą, gebėjimų lygį bei jo patirtį (kaip kinta vaiko gebėjimai per tam tikrą laiko tarpą), numatyti vaiko ugdymo(si) perspektyvas, pritaikyti ugdymo(si) procesą vaikų grupės ir kiekvieno vaiko poreikiams bei galimybėms. Taip pat, siekiame atliepti vaikų poreikius, interesus ir pagal galimybes užtikrinti kiekvieno vaiko ugdymo(si) sėkmę.

Vaikų pasiekimų vertinimo žingsniai:

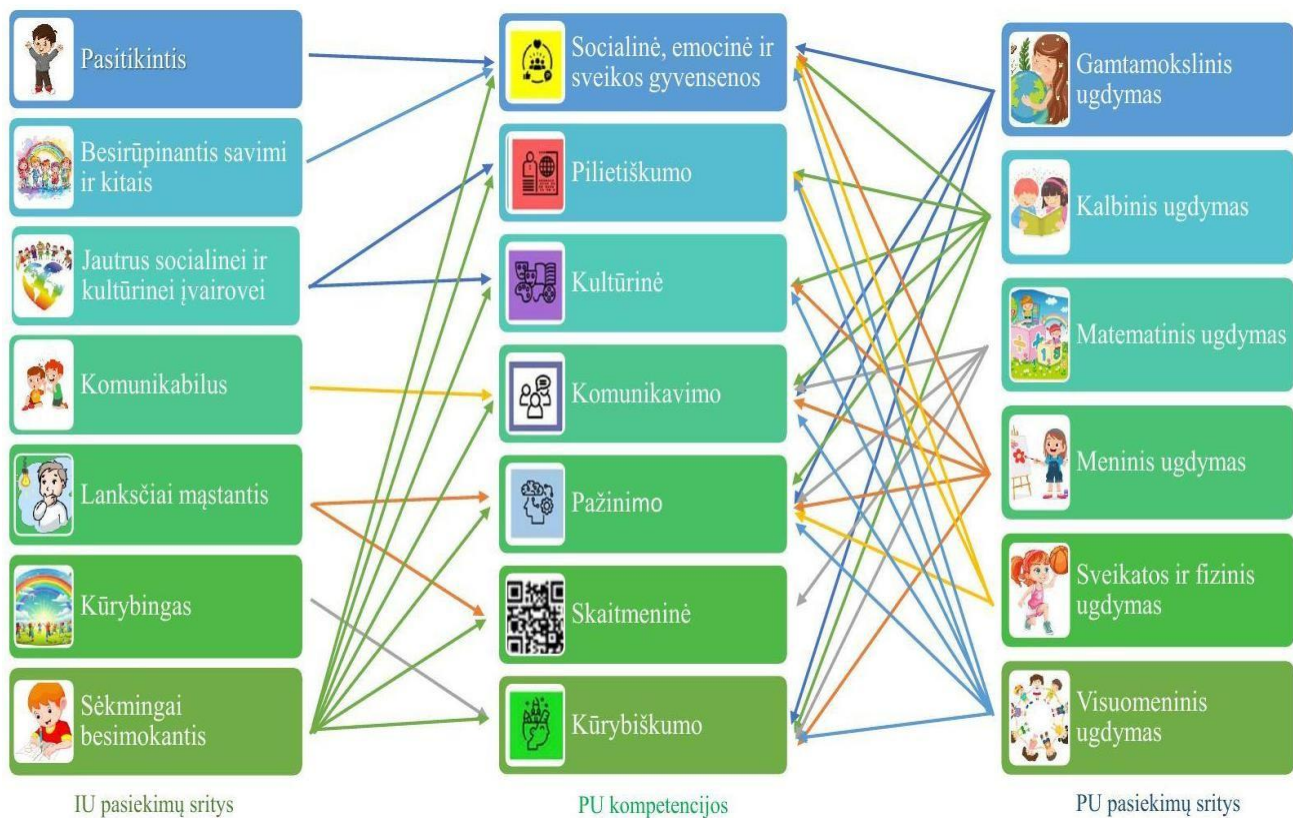
- Vaiko pažangos ir pasiekimų vertinimas atliekamas vadovaujantis Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) pasiekimų aprašu¹⁵. Vaiko pasiekimai vertinami pagal 18 pasiekimų sričių. Vertinant vaiko pasiekimus bei pažangą yra vadovujamasi individualizavimo principu: kiekvieno vaiko pasiekimai vertinami atskirai lyginant ankstesnius vaiko pasiekimus su dabartiniais.
- Vertinimas atliekamas elektroniniame dienyne.
- Vaikų pažangos bei pasiekimų vertinimas atliekamas du kartus per metus (rudenį ir pavasarį). Kad vertinimas būtų pagrįstas ir teisingas vykdoma nuolatinė tiksli vaikų veiklos rezultatų analizė. Naudojami įvairūs vertinimo metodai: vyksta nuolatinis vaikų stebėjimas, pokalbis su vaiku, su vaiko tėvais, vaiko kalbos analizė, veiklos, kūrybos darbų analizė, atskirų situacijų bei elgesio aprašymas bei analizė. Metų eigoje vyksta nuolatinis duomenų rinkimas ir fiksavimas.
- Vaikų vertinimo rezultatai yra aptariami su vaikų tėvais (globėjais) kviečiant juos į individualius pokalbius.
- Vertinimo rezultatai yra naudojami tikslingam veiklos planavimui, individualizavimui bei diferencijavimui, bendradarbiavimui su tėvais (globėjais), ir sklandžiam perėjimui ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo(si) programą.
- Pagal poreikį į vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimą yra įtraukiami švietimo pagalbos specialistai, vaiko gerovės komisijos bei administracijos atstovai.

Vaikų ugdymo(si) dermę ir tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) programų atitikimas pagrindiniams ugdymo(si) principams ir aiškus ugdymo(si) proceso kryptingumas. Šis procesas grindžiamas vaikų raidos ir ugdymo(si) ypatumais,

¹⁵<https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>

siekiant įgyvendinti individualius ugdymo(si) tikslus. Ypač svarbus vaidmuo tenka žaidimo pedagogikai ir patirtiniam ugdymui(si), kur remiamasi praktine veikla ir kūrybiškumu, kad vaikai galėtų aktyviai dalyvauti ugdymo(si) procese ir tobulinti savo gebėjimus. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą taip pat užtikrina tikslinga pasiekimų sričių ir kompetencijų plėtra.

Ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamose pasiekimų srityse toliau nepertraukiamai vystomos priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu, kur orientuojamasi į specifinių kompetencijų formavimą pagal Priešmokyklinio ugdymo(si) bendrosios programos reikalavimus. Ikimokyklinio ugdymo(si) pasiekimų visuma sukuria pagrindą vaikui sėkmingai ugdyti(s) kompetencijas, kurios toliau plėtojamose atsižvelgiant į priešmokyklinio ugdymo(si) tikslus. Tęstinis ugdymas vyksta atsižvelgiant į vaiko pasiektus rezultatus įvairiose pasiekimų srityse, tad priešmokyklinis ugdymas yra nuoseklus, individualizuotas ir užtikrina, kad būtų atliepti kiekvieno vaiko individualūs poreikiai. Jeigu penkerių metų vaikas nepasiekia penkto pasiekimų žingsnio, kad būtų suteikta galimybė pasiruošti sėkmingam priešmokykliniam ugdymui, jam rekomenduojama dar vienus metus ugdytis pagal ikimokyklinio ugdymo(si) programą.

9 pav. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) pasiekimų sričių bei priešmokyklinio ugdymo(si) kompetencijų dermė

Baigiamosios nuostatos

Programa bus peržiūrima ir atnaujinama kas 5 metus, remiantis naujais mokyklos įsivertinimo rezultatais arba pagal poreikį.

Literatūros sąrašas

1. *Geros mokyklos koncepcija*, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, 2015 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1308 Vilnius. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f2f65120a7bb11e5be7fbe3f919a1ebe>
2. *Ikimokyklinio ugdymo programos gairės*, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, 2023 m. rugsėjo 4 d. Nr. V-1142 Vilnius. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr>
3. LR Švietimo ir mokslo ministerija Antroji kalba ankstyvajame amžiuje. – Ugdymo plėtotės centras, 2016.
4. *Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programos*, 2 priedas *Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa*, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. Nr. V-1269 Vilnius. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=0930658b-09d3-4617-9b69-3e37720373e6>
5. Žukauskienė R. Raidos psichologija. – Vilnius, 2002.
6. Lietuvių kalbos mokymo(si) organizavimo modeliai tautinių mažumų mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas. Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas/tautiniumuzumsvietimas/Organizavimo%20modeliai%20kalbos%20mokymui.pdf>
7. Antroji kalba ankstyvajame amžiuje. Patarimai pedagogams, mokantiems lietuvių kalbos 3–6 metų vaikus įstaigose, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančiose tautinės mažumos kalba. Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas/tautiniumuzumsvietimas/Antroji%20kalba.pdf>

Išvados apie mokyklos veiklos kokybę:

Mokyklos stiprieji veiklos aspektai:

1. Mokyklos aplinka yra saugi ir pritaikyta įvairiems vaikų poreikiams, bendra grupių atmosfera pozityvi (1.1.1., 1.1.2., 3.1.1. – 3 lygis).
2. Vaikų tarpusavio bendradarbiavimas ugdymo(si) metu (1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 4.1.2., 4.1.3. – 3 lygis).
3. Lygios galimybės visiems vaikams ugdytis ir tobulėti (1.4.1, 1.4.3. – 3 lygis).
4. Skatinama ir palaikoma spontaniška vaikų inicijuota veikla (2.1.1., 2.1.2. – 3 lygis).
5. Vaikai ugdomi naudojant patirtinio ugdymo(si) metodą (2.2. – 3 lygis).
6. Žaidimas laikomas pagrindine vaiko veikla (2.3., 4.3. – 3 lygis).
7. Palanki socialinė-emocinė aplinka (3.2. – 3 lygis).
8. Gausi ugdymo(si) priemonių įvairovė (3.3.3. – 3 lygis).
9. Aktyviai taikomos inovatyvios strategijos, kurios skatina vaikų įsitraukimą į ugdymo(si) procesą (4.2. – 3 lygis).
10. Sistemingas ir nuoseklus pasiekimų vertinimas, grįžtamojo ryšio užtikrinimas (5.1. – 3 lygis).
11. Glaudus bendradarbiavimas su vaikų šeimomis (6.1., 6.2. – 3 lygis).

Mokyklos tobulintini veiklos aspektai:

1. Mokyklos programą papildyti socialinių-emocinių įgūdžių lavinimo programa (1.1.3. – 2 lygis).
2. Mažinti mokytojo dominavimą ugdymo(si) procese, skatinant vaikų savarankiškumą ir pasitikėjimą savo jėgomis (1.2.2, 1.2.3., 4.1.3. – 2 lygis).
3. Ugdymo(si) aplinkų pritaikymas (1.4.2., 3.1.2., 3.1.3. – 2 lygis).
4. Bendruomenės įtraukimas į mokyklos aplinkos kūrimą (3.3.1. – 2 lygis).